

БЕКІТІЛГЕН
«Алматы қаласын дамыту орталығы»
Акционерлік қоғамының
Директорлар кеңесінің шешімі
20 маусым 2023 ж
(хаттама №2)

«Алматы қаласын дамыту орталығы»
Акционерлік қоғамының
Директорлар кеңесі
отырысының 2023 жылғы 20 маусымдағы
№ 1 Қосымша
(хаттама №2)

**«Алматы қаласын дамыту орталығы» акционерлік қоғамын
дамытудың 2023 – 2026 жылдарға арналған бағдарламасы**

Алматы қ., 2023 жыл

Мазмұны:

ТЕРМИНДЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАРДЫҢ ТІЗІМІ.....	3
КІРІСПЕ	5
1. ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДЫ ТАЛДАУ	6
1.1 СЫРТҚЫ ОРТАНЫ ТАЛДАУ	6
1.1.1. АДО қызметінің шарттары.....	6
1.1.2. АДО қызметінің бағыттарына әсер ететін қалаларды дамытудың мегатрендтері.....	12
1.2 ІШКІ ОРТАНЫ ТАЛДАУ	14
1.2.1. АДО даму тарихы	14
1.2.2 Қаржы-экономикалық көрсеткіштер.....	20
1.2.3 SWOT талдау	22
2. ЖҮЙЕЛІК ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӘНЕ ҚАЛАНЫҢ АҚЫЛДЫ ДАМУЫ	24
2.1 АДО-ның жүйелік институционалдық өзгерістер мен қаланың ақылды дамуындағы рөлі	24
2.2 АДО кадр саясаты.....	29
2.3 АДО технологиялық саясаты.....	30
3. МИССИЯ ЖӘНЕ КӨЗҚАРАС	33
4. АДО СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ БАҒЫТТАРЫ, МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ	34
Стратегиялық бағыт 1. Think Tank: Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету.....	36
Стратегиялық бағыт 2. Жобалық кеңсе: әкімдіктің жобаларын сапалы жоспарлауға, дайындауға және іске асыруға ықпал ету.....	44
Стратегиялық бағыт 3. Байланыс кеңсесі: кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту.....	51
5. ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ ЖӘНЕ КӨРСЕТКІШТЕРДІ ЕСЕПТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	59
6. ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ КЕЗЕҢДЕРІ	62
7. ҚОҒАМНЫҢ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ КӨРІНІСІ	63

ТЕРМИНДЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАРДЫҢ ТІЗІМІ

БҰҰ – Біріккен Ұлттар Ұйымы.

Тұрақты даму – БҰҰ анықтамасы бойынша, «болашақ ұрпақты өз қажеттіліктерін қанағаттандыру мүмкіндігінен айырмай, қазіргі ұрпақтың қажеттіліктеріне» жауап беретін процесс.

БҰҰ ТДМ, SDGs (Sustainable Development Goals) – БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттары-бүкіл әлемдегі адамдардың өмірін жақсартуға, сондай-ақ антропогендік апаттар мен климаттың өзгеруінің зиянды салдарын азайтуға бағытталған шаралар кешені.

Think Tank – «ой фабрикасы», аналитикалық зерттеу орталығы.

Data-Driven Decision-Making – нақты деректерді талдауға негізделген шешім қабылдау тәжірибесі.

Big data analytics – үлкен деректерді талдау.

Data-driven governance – деректерге негізделген басқару.

Глокализация – сипатталатын экономикалық, әлеуметтік, мәдени даму процесі көп бағытты тенденциялардың қатар өмір сүруі: жаһандану аясында аймақтық айырмашылықтардың күтілетін жойылуының орнына олардың сақталуы мен күшеюі байқалады.

Краудсорсинг - ақпараттық технологияларды қолдана отырып, ерікті негізде қосалқы мердігерлік жұмыс түрі бойынша шығармашылық қабілеттерін, білімі мен тәжірибесін пайдалану үшін адамдардың кең ауқымын инновациялық өндірістік қызметтің белгілі бір мәселелерін шешуге тарту.

ROA (Return on Assets) – кәсіпорынның таза кірісінің оның жалпы активтеріне пайыздық қатынасын көрсететін активтердің кірістілік коэффициенті.

ROE (Return on Equity) – меншікті капиталдың кірістілігі-бұл компанияның акционерлер салған капиталды басқару тиімділігін көрсететін қаржылық коэффициент.

Vision Zero – жол қозғалысы қауіпсіздігін арттыру және жол-көлік оқиғаларындағы өлім-жітімді азайту жөніндегі халықаралық бағдарлама.

UI – пайдаланушы интерфейсінің дизайны немесе пайдаланушы интерфейсін жобалау.

UX – пайдаланушының өзара әрекеттесу дизайны адамның компьютермен дәстүрлі өзара әрекеттесуін, соның ішінде өнімнің барлық аспектілерін, оларды пайдаланушылар қалай қабылдайтынын қамтиды.

Smart City – «Ақылды» тұрақты қала-бұл қазіргі және болашақ ұрпақтың экономикалық, әлеуметтік, экологиялық және мәдени аспектілерге деген қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ете отырып, өмір сүру сапасын, интерактивті және жедел қалалық әкімшілікті және олардың қызметтерін, сондай-ақ бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін АКТ және басқа құралдарды пайдаланатын инновациялық қала. Бұл интеллектуалды қалалық көлік желілерін,

жаңартылған сумен жабдықтау және қалдықтарды жою қондырғыларын және ғимараттарды жарықтандыру мен жылытудың тиімді әдістерін білдіреді.

EIU – Economist Intelligence Unit.

ББӘ – бюджеттік бағдарлама әкімшісі.

АДБ – Азия Даму Банкі.

АБК – аппараттық-бағдарламалық кешен.

ББИТ – базалық бағытты іске асыру тобы.

ЕҚҚДБ – Еуропалық қайта құру және даму банкі.

АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар.

ЖАО – жергілікті атқарушы органдар.

НҚА – нормативтік құқықтық актілер.

ТЭН – техникалық-экономикалық негіздеме.

ҚЭО – қаржылық-экономикалық негіздеме.

КЖҚЖ – Интернетке кең жолақты қол жетімділік.

AI – artificial intelligence – Жасанды Интеллект (ЖИ).

CRM – customer relationship management – Клиенттермен қарым-қатынасты басқару жүйесі.

ЖК – Жобалық кеңсе.

БК – басқарушы комитет.

ЖБАЖ– Жобалық басқарудың ақпараттық жүйесі.

ӘКК– Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы.

НҚА – нормативтік құқықтық актілер.

ТКШ – тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық.

ШАЖ – Шығыс айналма жол.

ЖКО– жол-көлік оқиғасы.

BRT - Bus Rapid Transit – арнайы жолақтарда жоғары жылдамдықты автобус қозғалысы.

ҚТҚ – қатты тұрмыстық қалдықтар.

КІРІСПЕ

«Алматы қаласын дамыту орталығы» акционерлік қоғамының даму бағдарламасы 2026 жылға дейінгі перспективада АДО қызметінің миссиясын, пайымын, стратегиялық бағыттары мен негізгі көрсеткіштерін сипаттайтын стратегиялық құжат болып табылады.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының Өңірлерді дамыту, экономика, жергілікті мемлекеттік басқару және т.б. саласындағы мемлекеттік саясатының негізгі бағыттарын ескере отырып, сондай-ақ Алматы қаласы мәслихатының 2022 жылғы 12 қыркүйектегі №157 шешімімен қабылданған «Алматы қаласын дамытудың 2025 жылға дейінгі бағдарламасына және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективаларға» сәйкес әзірленді. Сонымен қатар, қалаларды дамытудың негізгі әлемдік үрдістері мен талдау орталықтарының, «ой фабрикаларының» жұмыс тәжірибесі ескерілді.

Қоғам дамуының стратегиялық бағыттарына мыналар жатады:

- Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету;
- Алматы қаласы әкімдігінің жобаларын үйлестіру, мониторингілеу және талдау;
- Кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту.

Бағдарламаны әзірлеу барысында қоғамның көрсетілген стратегиялық даму бағыттарындағы қызметінің тиімділігін көрсететін негізгі көрсеткіштер қайта қаралды.

1. ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДЫ ТАЛДАУ

АДО-ның ұзақ мерзімді дамуы қала өмірімен тығыз байланысты, сыртқы және ішкі ортаның ерекшеліктерін, мүмкіндіктер мен қауіптерді, қоғамның күшті және әлсіз жақтарын ескереді.

1.1 СЫРТҚЫ ОРТАНЫ ТАЛДАУ

АДО-ны дамыту бағдарламасы қаланың даму бағдарламасының қабылдануына байланысты бекітіледі, оның мақсаттары мен міндеттері Қоғам қызметінің бағыттарымен байланысты. Алматының даму бағдарламасы 2025 жылға дейінгі қысқа мерзімді перспективаға және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективаға арналған. Алматының даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі қызметтің аралық және қорытынды нәтижелері ретінде 2026 жылға қарай Economist IU-дан the global liveability Index «ТОП-80» қатарына кіру, сондай-ақ Алматы халқының ЖАО жұмысына қанағаттану деңгейін арттыру айқындалды.

1.1.1. АДО қызметінің шарттары

АДО қызметі мынадай факторларды ескере отырып, көрсетілген мақсаттарға қол жеткізуге ықпал етуге бағытталған.

Құқықтық факторлар

АДО «Алматы қаласын дамыту орталығы» Акционерлік қоғамын құру туралы Алматы қаласы әкімдігінің 2008 жылғы 30 мамырдағы № 2/331 қаулысына сәйкес құрылды. Жарғыға сәйкес, АДО негізгі функцияларының бірі Алматы қаласының тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпал ету болып табылады.

Алматы қаласы әкімдігінің 2023 жылғы 4 сәуірдегі №2/224 қаулысына сәйкес АДО Алматы қаласының тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуына жәрдемдесетін заңды тұлғаларға айқындалды.

Алматы қаласы әкімдігінің 2023 жылғы 4 сәуірдегі №2/225 қаулысымен Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесі – АДО базасында – қалалық экономика, әлеуметтік сала, қауіпсіздік, экология, цифрландыру және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша құрылды.

Қоғам өз функцияларын орындау кезінде, оның ішінде мемлекеттік сатып алу және квазимемлекеттік сектор субъектілері туралы заңнаманың нормаларына бағынады.

АДО-ның жергілікті басқару жүйесіндегі ұстанымы қоғамға деректер мен талдау негізінде қаланы дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу арқылы қала құрылысы саласындағы өзгерістердің бастамашысы және жолсерігі болуға мүмкіндік береді. Қаланы дамыту бойынша, урбанистика саласындағы жобаларды іске асыру бойынша бағдарламалық құжаттарды әзірлеудің жинақталған тәжірибесі, мегаполисті

дамыту проблематикасына ену деңгейі, Қала туралы деректер массиві АДО-ны басқа ұйымдардың арасында бөліп көрсетеді.

Саяси факторлар

Қаланы дамыту қызметіне әсер ететін саяси факторлардың ішінде мыналарды атап өткен жөн:

Қайта ұйымдастыру мен өзгерістердің мемлекеттік аппараттың тиімділігіне әсері.

2020 жылы ҚР Президенті¹: «Мемлекеттік аппарат құрылымында соңғы жылдары 500-ден астам рет өзгерістер болды. Тұрақты қайта құру мамандардың кетуіне ықпал етті, нәтижесінде сабақтастық болмады, бұл мемлекеттік органдар қызметінің тиімділігіне әсер етті. Мемлекеттік аппарат үшін институционалдық есте сақтау бірінші кезектегі маңызға ие».

Өкілеттіктерді орталықтан өңірлерге беру. 2022 жылғы наурызда ҚР Президенті өзінің Қазақстан халқына Жолдауында: «билікті орталықсыздандыру процесін одан әрі тереңдетпей, азаматтық қоғамды табысты саяси жаңғырту мен дамыту мүмкін емес. Біз нақты өкілеттіктерді орталықтан аймақтарға беруді жалғастырамыз. Өңірлерді қаржыландыру жүйесін түбегейлі қайта қарау қажет». Мемлекет басшысы² 2022 жылғы 1 қыркүйектегі жолдауында: «Орталық ведомстволардың вертикалын оңтайландыру арқылы біз жергілікті атқарушы органдардың өкілеттіктерін едәуір кеңейтуіміз керек. Бұл өзекті мәселелерді шешуді өңірлерге, адамдарға жақындатуға мүмкіндік береді».

Осылайша, өзара байланысты құжаттардың иерархиясы бар, жеткілікті тиімді жұмыс істемейтін, дамудың кезекті кезеңі орталық пен өңірлер арасында жауапкершілікті бөлу болып табылатын қызметтің қалыптасқан және тұрақты жүйесі бар. Бұл Алматы қаласы әкімдігінің жауапкершілігі мен мүмкіндіктерін арттырады, бұл АДО маңызын одан әрі өзектендіреді. Сондай-ақ, Алматының дамуын тек ұлттық ғана емес, БҰҰ ТДМ сияқты жаһандық бағдарлар шеңберінде де қарастыру мүмкіндігі ашылуда.

Экономикалық факторлар

Алматы экономикасының Қазақстанның басқа қалалары мен өңірлеріне қатысты оң сипаттамаларына оның ЖІӨ-нің шамамен 1/5 және республика бюджетіне кірістердің төрттен бірінен астамын, сондай-ақ Қазақстанның сауда операцияларының шамамен үштен бірін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін дамуы жатады.

Алматының географиялық жағдайы жоғары транзиттік әлеуетті анықтайды, оның оң нәтижесі жоғары іскерлік белсенділік, кәсіпорындардың логистикалық ағындар мен инфрақұрылымға қолжетімділігі болып табылады.

¹ <https://vlast.kz/novosti/36748-postoannaa-reorganizacia-vedomstv-skazalas-na-effektivnosti-deatelnosti-gosorganov-tokaev.html>

² <https://www.akorda.kz/ru/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana-181130>

Алматының қала маңындағы аумақтар қосылғаннан кейін экономикалық белсенді азаматтардың (64%), сондай-ақ жоғары білімді тұрғындардың (56,6%) жоғары үлесімен сипатталатын кең аумағы (68,3 мың га) және халық саны ең жоғары (2,2 млн адам) бар.

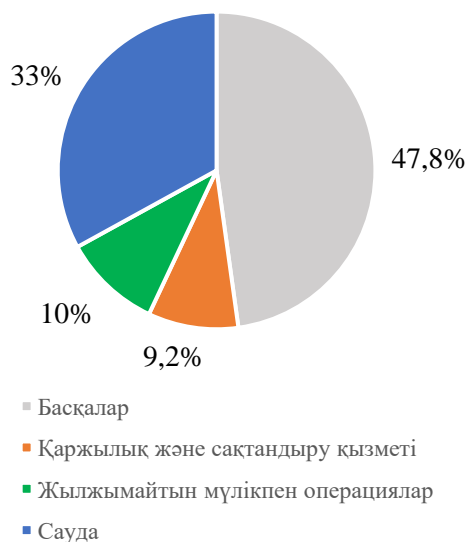
Қала халқы белсенді кәсіпкерлік бастаманың болуымен ерекшеленеді: ШОБ секторы қала экономикасының жартысына жуығын (47,5%) және Алматының экономикалық белсенді халқының 62,1% жұмыспен қамтуды қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар, аталған факторлардың жағымсыз жақтары да бар. Осылайша, халықтың инфрақұрылымның (тұрғын үй-коммуналдық, көлік, жол, әлеуметтік-мәдени, білім беру, медициналық, рекреациялық және т. б.), өндірістің негізгі құралдарының және т. б. біркелкі бөлінбеуі бар Қалалық орта қалыптасты.

Транзиттік автомобиль және темір жол тасымалының үлкен көлемі көлік инфрақұрылымына, экологияға қысым жасайды, жолаушылар тасымалын дамыту мүмкіндіктерін азайтады.

Қала экономикасы әртараптандырылмаған: 50% – дан астамы үш сала есебінен қалыптасады (сауда – 33%, қаржы және сақтандыру қызметі – 9,2%, жылжымайтын мүлікпен операциялар-10%). Салыстыру үшін: ірі еуропалық және американдық қалалардың экономика құрылымында сауда орта есеппен 15,3%, ал өңдеу өнеркәсібі 13,5% құрайды%.

Қала экономикасы

Шағын және орта бизнес, әсіресе микробизнес дағдарыстар мен экономикалық күйзелістерге осал болып табылады, бұл коронакризистің салдарын көрсетті.

Жұмыспен қамтылған халықтың 11% - дан астамын өзін-өзі жұмыспен қамтығандар құрайды, жастар жұмыссыздығының үлесі жоғары (5,5% - республикалық көрсеткіш 3,8%).

Осылайша, экономикалық өсудің тұрақтылығы үшін қауіп факторлары бар. Сонымен қатар, экономиканың даму мүмкіндіктерін шектейтін факторлар бар, мысалы, коммуналдық желілердің тозуынан басқа, бұл бос жер учаскелерінің тапшылығы, қала кәсіпорындарының технологиялық артта қалуы және еңбек өнімділігінің төмендігі, сейсмикалық осалдық және т. б.

АДО Алматы қаласы бойынша деректерді жинау, жүйелеу және талдау, азаматтардың өтініштерін талдау, талдамалық зерттеулер жүргізу және практикалық ұсынымдар енгізу, сондай-ақ жобаларды іске асыру және әлеуметтік және өзге де инновацияларды енгізу есебінен экономикалық даму саясатын әзірлеуге ықпал ету арқылы аталған мәселелерді жүйелі шешуге ықпал етуі мүмкін.

Әлеуметтік факторлар

Алматы халқының әлеуметтік-экономикалық өмір сүру жағдайлары қала тұрғындарының әлеуметтік белсенділікке қажеттілігін тежейтін факторлардың бар екендігін айғақтайды.

Мәселен, 2022 жылдың соңында қалада ерекше қажеттіліктері бар 55 мың адам, халықтың әлеуметтік осал топтары санатына жататын 332,5 мың алматылықтар тұрады, 27 мың адам атаулы әлеуметтік көмек алады.

2015 жылдан 2022 жылға дейінгі халықтың нақты табысының өсуі небәрі 4,2%— құрады (салыстыру үшін: инфляцияның өсуі-78,3%).

2018-2022 жылдар кезеңіндегі көрсеткіштер Алматы халқының азық-түлік тауарларына жұмсайтын тұтыну шығыстары үлесінің орташа мәні 49% - 4 құрайтынын көрсетеді (яғни, халық қаражаттың жартысын тамаққа жұмсайды).

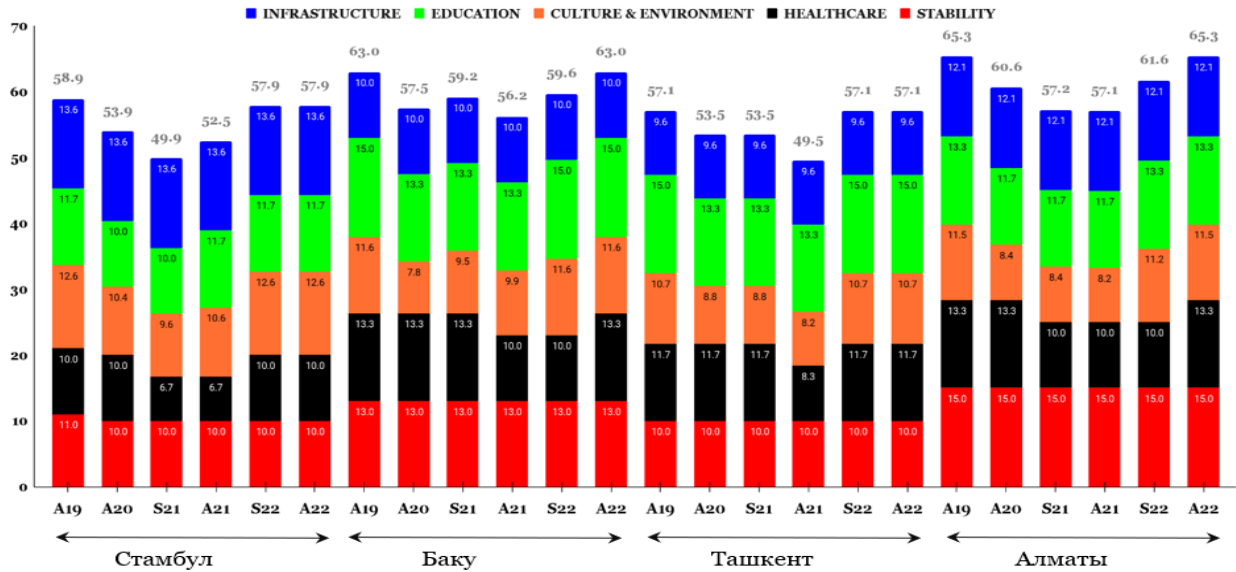
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Алматыдағы бір қарыз алушыға қарыздың барлық түрлері бойынша берешектің медианалық сомасы 500 мың теңгені құрайды (салыстыру үшін: медианалық жылдық жалақы 231,9 мың теңгені құрады).

Алматы жасалған қылмыстық теріс қылықтар мен қылмыстар саны бойынша Қазақстанның антилидері болып табылады-олардың саны 2022 жылы 34,9 мың тіркелген (салыстыру үшін: Астанада – 17,1 мың, Шымкентте – 9,8 мың). Сондай-ақ, қала табиғи ТЖ қаупіне ұшырайды.

Сонымен қатар, қалада Азаматтық бастамалардың бытыраңқылығы мәселесі бар. Сондай-ақ, Алматы айтарлықтай көші – қон ағынының орталығы болып табылады-5 жаңа алматылықтың 3-і келушілер болып табылады. Күнделікті маятниктік көші-қон аясында қалаға 400 мыңнан астам адам кіреді. Бұл факторлар сонымен қатар қауымдастық пен бірлік сезімін дамытуды шектейді, сонымен қатар дәстүрлі құндылықтар жүйесімен қатар жаһандану және глокализация процестерінің қысымын бастан кешіретін Алматы тұрғынының жеке басын қалыптастыруға әсер етеді.

Сонымен қатар, бірқатар әлеуметтік-экономикалық факторлар бойынша Алматы, EIU деректері бойынша, өңірдің басқа да ірі қалаларынан озып тұр.

Liveability Scores Comparison of Eurasian Cities

Дереккөз: Economist Intelligence Unit

Осылайша, тұтастай алғанда, азаматтарды, қалалық қауымдастықтарды, олардың қызығушылығы мен шешім қабылдау процестеріне нақты қатысуы үшін мүмкіндіктер бар, бірақ қолдау мен дамуды қажет етеді. АДО әлеуметтік инновациялар орталықтарын дамыту, қалалық қауымдастықтарды зерттеу және ұйымдастыру, олардың «байланыс нүктелерін» іздеу және т. б. арқылы әлеуметтік белсенділік ортасының дамуына ықпал етуді қарастырады.

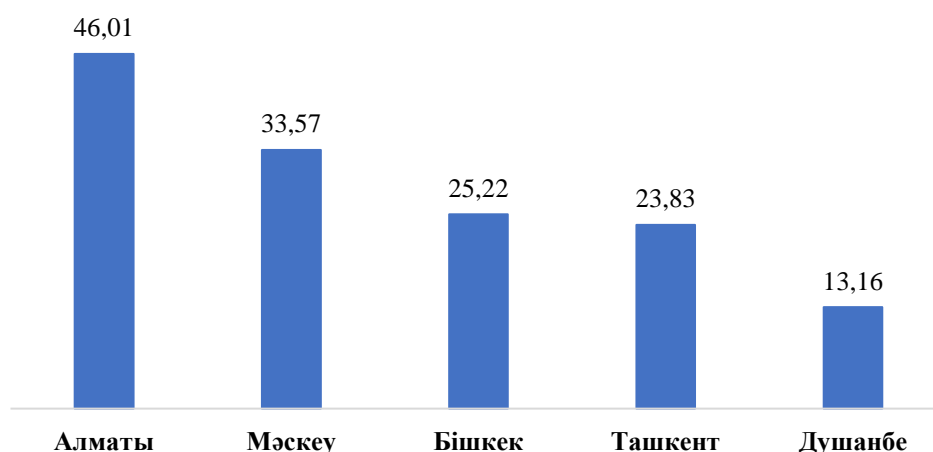
Технологиялық факторлар

Қазіргі әлем жаңа технологиялық жағдайда дамып келеді, ақпараттық қоғам, цифрлық Қоғам, электрондық үкіметтер, ақпараттық Экономика және т. б. ұғымдар пайда болды.

Деректерге ие болу және деректерді сапалы талдау бүгінде компаниялардың да, мемлекеттік құрылымдардың да Даму табыстылығы мен тиімділігінің маңызды факторы болып табылады.

Қазақстанда цифрландыру белсенді дамып келеді: бүгінде порталда онлайн-форматта алуға болатын 10 мемлекеттік қызметтің 9-ы цифрландырылды Egov.kz немесе тиісті қосымша арқылы. Азаматтардың сұраныс бойынша немесе онсыз Жария ақпаратқа қол жеткізуінің маңызды көрсеткіштерінің бірі болып табылатын e-Participation Index азаматтарының электрондық қатысу рейтингінде Қазақстан 15-орынға ие болды. Смартфондардың, мобильді интернеттің жоғары енуі (Speed Test Index деректеріне сәйкес 2023 жылғы сәуір, Алматы – 46,01 Мб/с, салыстыру үшін: Мәскеуде – 33,57 Мб/с, Бішкекте – 25,22 Мб/с, Ташкентте – 23,83 Мб/с, Душанбеде – 13,16 Мб/с), сондай-ақ ЖПД (84-тен астам%).

Қалалық мобильді интернеттің орташа жүктеп алу жылдамдығы, Мб/с

Алматы өзінің даму бағдарламасында жергілікті ғана емес, жаһандық стандарттар бойынша да табысты «ақылды қала» болуға ниетті. Алматының «смарт сити» ретінде даму жоспарларына қаланың «цифрлық егізін» құру, заттар интернетін пайдалануды арттыру, халық үшін қалалық сервистерді цифрландыру және т. б. кіреді.

Жаһандық деңгейде, жергілікті даму үшін де маңызды жеке үлкен бағыт-үлкен деректерді талдауға негізделген басқаруды дамыту мақсатында AI және big Data analytics мүмкіндіктерін практикалық қолдану. Data-driven governance қате алғышарттарға байланысты қабылданатын тиімсіз шешімдердің тәуекелдерін барынша азайтуға және халық үшін нақты маңызы бар проблемаларды табу және шешу есебінен қызметтің тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді, соның арқасында қала тұрғындарының қалалық кеңістікті абаттандыру мәселелерін шешуге қызығушылығы мен тартылу деңгейін арттыруға болады.

Осыған байланысты 2018 жылдан бастап Алматы қаласы бойынша жинақталған ақпарат көлемі бар, 1992 жылдан бастап Тарихи деректердің тереңдігі бар АДО Ахуалдық орталығы үлкен әлеуетке ие, қазіргі уақытта қала деректерін жинауды және сақтауды жүзеге асырады және оларды талдау мен визуализациялауды қамтамасыз етеді. Жинақталған деректерге қала тіршілігінің негізгі салалары бойынша статистикалық деректер (экономика, көлік, ТКШ, білім беру, денсаулық сақтау және т. б.), қаланың әрбір ауданын дамыту бойынша деректер, ГЖ, құрылыс-жөндеу жұмыстары бойынша деректер, Ауаның ластануының күнделікті көрсеткіштері және т. б.

Ахуалдық орталықтың деректері әкімдік үшін қызығушылық тудырады

Алматы қ., Халық, бизнес, сарапшылар, БАҚ, ғылыми-зерттеу ұйымдары, халықаралық құрылымдар және т. б. бұл фактор АДО тарапынан бизнеске коммерциялық ақпараттық-талдамалық қызметтер көрсету және халыққа

қалалық Даму бағыттары бойынша осы мемлекеттік органдарды өтеусіз ұсыну үшін перспективалар қояды.

1.1.2. АДО қызметінің бағыттарына әсер ететін қалаларды дамытудың мегатрендтері

Әлемдік тәжірибені және урбанизацияны дамыту үрдістерін талдауды ескере отырып әзірленген Алматының даму бағдарламасын іске асыру, сондай-ақ бүкіл әлемдегі қалалар өзгермелі экономикалық, әлеуметтік және экологиялық жағдайларға бейімделуге ұмтылатындықтан, үнемі өзгеріп отыратын қала дамуының үрдістерін ескеруді көздейді.

Қалаларды дамытудағы ең көрнекті трендтердің қатарына мыналар жатады:

«Ақылды қала» - бұл қазіргі және болашақ ұрпақтың экономикалық, әлеуметтік, экологиялық, сондай-ақ мәдени аспектілерге деген қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ете отырып, өмір сапасын, интерактивті және жедел қалалық әкімшілікті және олардың қызметтерін, сондай-ақ бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін АКТ және басқа құралдарды пайдаланатын инновациялық қала. Бұл интеллектуалды қалалық көлік желілерін, жаңартылған сумен жабдықтау және қалдықтарды жою қондырғыларын және ғимараттарды жарықтандыру мен жылытудың тиімді әдістерін білдіреді.

Тұрақты даму «қазіргі және болашақ ұрпақтың қажеттіліктерін қанағаттандыра отырып, қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршеңдігін және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз етуден» тұрады. «Планетарлық шекаралардағы өмір» әлем мемлекеттерінен жаһандық күн тәртібіне және ондағы өз рөліне кең көзқарасты, тек жергілікті ерекшеліктер мен қажеттіліктерге ғана емес, сонымен қатар болашақ ұрпаққа зиян келтірместен жалпы әлемдік мүдделерге, тәуекелдер мен перспективаларға бағдарлауды талап етеді.

Айналымы экономика немесе айналымы экономика «өндіріс – пайдалану – кәдеге жарату» принципіне негізделген классикалық сызықтық экономикаға балама болып табылады. Жаңартылатын ресурстарды кеңінен пайдалану және қалдықсыз өндіріске көшуді қамтамасыз ету материалдарды, уақытты, адам еңбегін және т. б. үнемдеу технологияларын дамыту арқылы қоршаған ортаға зиянды азайтады.

Жергілікті мемлекеттік басқарудағы инновациялар (governance). Бүгінгі таңда бейімделгіш, мобильді, тұрақты және т. б. болуы тиіс мемлекеттік басқарудың технологиялық трансформациясы осы трансформация шеңберінде өмірдің әртүрлі салаларындағы адамдар арасындағы өзара іс-қимылды жақсартуға бағытталған инновацияларды, ең алдымен, әлеуметтік инновацияларды зерделеу және енгізу процесі жүріп жатыр.

Қала тұрғындарын шешім қабылдау процесіне тарту, co-creation немесе тауарларды, құнды (құнды) бірлесіп құру ХХІ ғасырдың басында ұсынылды. Процесс иесінің (қала мысалында – қала әкімшілігі, бизнесте – компания) және тұтынушылардың (қалада – тұрғындар, бизнесте – клиенттер, тапсырыс берушілер) күш-жігерін біріктіріп, өнімнің барлық жақтарын барынша қанағаттандырады. Бұл тәсілді қолдану өзара тиімді байланыстарды дамытуға, әртүрлі қатысушылардың/тараптардың ресурстарын пайдалануға және біріктіруге, шығындарды азайтуға және бастапқыда дұрыс қажетті нәтижеге бағдарлау арқылы пайданы арттыруға мүмкіндік береді.

1.2 ІШКІ ОРТАНЫ ТАЛДАУ

Алматының орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпал етуде АДО институционалдық жадыға, жинақталған тәжірибеге, қаланың даму тарихы мен ерекшелігін білуге сүйенеді.

1.2.1. АДО даму тарихы

Қоғам 2008 жылы Алматы қаласы әкімдігінің консультациялық-Талдамалық қолдауы үшін әкімдіктің қаулысымен құрылды. Орталықтың негізгі міндеттері Әлеуметтік-экономикалық дамуды қамтамасыз ету және қолайлы инвестициялық ахуал құруға ықпал ету болып белгіленді.

Қызмет басталғаннан бастап, 2008-2014 жылдар аралығында Қоғам Алматы қаласы әкімдігінің консультациялық блогы (бөлімшесі) рөлін атқарды және қаланың стратегиялық құжаттарын әзірлеу, жобаларды іске асыруға ықпал ету және сүйемелдеу, оларды табысты іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында түрлі салаларда кешенді іс-шаралар мен сараптамаларды жүзеге асыра отырып, осындай салаларда мамандандырылды.

Сонымен, Қоғам келесі функцияларды орындады:

- *Даму бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру;*
- *Жобаларды іске асыру және сүйемелдеу;*
- *Мемлекеттік-жекеменшік әріптестікті дамыту және қаланы дамытуға инвестициялар тартуға ықпал ету;*
- *Бюджеттік инвестициялық жобалардың ТЭН және бюджеттік инвестициялардың ҚЭН экономикалық сараптамасы (2010 жылдан бастап).*

Қоғам «Алматы қаласын дамытудың 2011 – 2015 жылдарға арналған бағдарламасын» әзірледі. Сондай-ақ АДО-ның белсенді қатысуымен және ықпал етуімен БҰҰ-ның (БҰҰДБ) «Алматы қаласының орнықты көлігі» даму бағдарламасын іске асыру басталды, оның шеңберінде қаланың 2013-2023 жылдарға арналған көлік стратегиясы құрылды және іске асырылды.

Сол кезеңдегі **жобалар** арасында:

- «Жол қозғалысы қауіпсіздігі» автоматтандырылған ақпараттық жүйесі (АИСБДД). ЖКО саны қысқартылды, салынған инвестицияларды алты есе мөлшерде қайтару қамтамасыз етілді.
- Көлік жобалары. Сығымдалған табиғи газбен 200 алғашқы автобус, 200 троллейбус сатып алу, коммуналдық автобус паркін салу («Алматыэлектротранс» ЖШС).
- «ЛРТ желісін салу және пайдалану». АДО-да жеке project Delivery Unit құрылды, халықаралық даму институттарымен (БҰҰДБ, ЕҚДБ) жұмыс ұйымдастырылды, әлемдік деңгейдегі консультанттар тартылды. Жоба ӘКК қарамағына берілгеннен кейін халықаралық МЖӘ конкурсының 1-ші кезеңі өткізілді, алайда 2019 жылы жоба тоқтатылды.
- «ҚТҚ өңдеу зауытын салу». ЕҚДБ-ның көмегімен халықаралық

консультанттарды тарта отырып, биогаз алу және «жасыл» энергия өндіру арқылы қалдықтарды қайта өңдеу бойынша кешенді жоба әзірленді, алайда жоғары құнға байланысты жобаны қала басшылығы қолдамады.

- «Электрондық билеттеу жүйесін әзірлеу және енгізу». Жоба Алматының қоғамдық көлігінде электрондық билеттендіруді енгізуге түрткі болды. Консультанттардың ұсынымдары «Оңай» электрондық билеттеу жүйесін енгізу кезінде ішінара ескерілді.

- «Интеллектуалды көлік жүйесі». Кейінірек жобаның жекелеген элементтері қаланың көлік секторында жүзеге асырылды.

- «Қоғамдық көлік саласындағы реттеуді жақсарту» • Көлік секторының жобаларында жеке элементтер де ескерілді.

МЖӘ дамыту бағытында заңнамаға толықтырулар енгізуге бастамашылық жасалды, МЖӘ қағидаттары мен тетіктері туралы түсіндіру іс-шаралары ұйымдастырылды, бизнес-қауымдастықтармен ынтымақтастық жолға қойылды және т. б.

Жобаларды сараптау бөлігінде қоғам ҚЭН мен ТЭН жобаларға 104 сараптама жүргізді.

2015 жылдан 2019 жылға дейін қоғамның функциялары өзгерді. Жобаларды іске асырудан консалтингтік қолдау мен сараптаманы сақтай отырып, жобаларды үйлестіру мен авторлық қадағалауды жүзеге асыруға көшу болды. Алматы қаласы әкімдігінің АДО-ға жүктеген мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын, инвесторларға қызмет көрсету орталығын, инновацияларды дамыту орталығын сүйемелдеу функциялары, сондай-ақ 2016 жылы БҚДБ ААЖ сәтті жобасы «Алматы» ӘКК-не одан әрі іске асыру үшін берілді.

АДО қызметінің жаңа бағыттары:

1) урбанистиканы дамыту;

2) «Смарт Ситиді» дамыту;

3) инновацияларды енгізу;

4) Қоғамдық коммуникациялар және тұрғындармен өзара іс-қимыл.

Даму бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру бағытындағы жұмысты жалғастыра отырып, АДО мынадай құжаттарды әзірледі: «Алматы қалалық агломерациясын қалыптастыру тұжырымдамасы» (2015 ж.); «Алматы-2020» даму бағдарламасы (2015 ж.), «Алматы – 2050» Даму стратегиясы (2019 ж.). Сонымен қатар, АДО аналитикалық блогы осы кезеңде 100-ге жуық аналитикалық жазбалар, презентациялар, баяндамалар жобалары және т. б. дайындады.

Қоғам сонымен қатар **қалалық жобаларды дамытуға және іске асыруға** қатысуды жалғастырды:

- «*Doing Business*» рейтингінде Алматы қаласының позициясын

жақсарту жобасы. АДО-ның Қала мемлекеттік органдарының қызметін, оның ішінде Кәсіпкерлерге қызмет көрсетумен байланысты функционалдық талдау бойынша жүргізген ауқымды жұмысының және рұқсат беру рәсімдерінің мерзімдерін оңтайландыру және қысқарту бойынша ұсынымдар әзірлеуінің арқасында Алматыда бизнесті жүргізу шарттары айтарлықтай жеңілдетілді. Doing Business рейтингі елдерді ірі қалалар бойынша бағалағандықтан (яғни, Қазақстан Алматы бойынша бағаланды), біздің еліміз рейтингте 16 позицияға көтерілді – 2016 ж. 41-орыннан 2019 ж. 25-орынға дейін. Бұл ретте Алматы Екі рет қатарынан субұлттық рейтингте 1 орынды иеленді.

- *Мемлекеттік қызметтерді автоматтандыру.* Қоғам білім беру саласында 7 қызметті іріктеп алып порталдар арқылы іске қосты balabaqsha.open-almaty.kz және bilimalmaty.kz. бұл порталдар қаланың білім басқармасының басшылығымен табысты жұмыс істеуді жалғастыруда.

- *«Жобалық басқару»:* жобалық басқару саласында ұлттық НҚА қабылданғанға дейін де АДО базасында пилоттық режимде қауіпсіздік, ТКШ, көлік, білім беру, денсаулық сақтау және қаланы басқару саласындағы жобалармен айналысатын 6 жобалық топтан тұратын жобалау кеңсесі құрылды. Мысалы, vision Zero жобалық тобы қала жолдарында өлімге нөлдік төзімділік қағидаттарын сәтті енгізді және қауіпсіздік аралдары мен мүйістерін құра отырып, көшелерді қайта жобалау, боллардтар, реттелетін жаяу жүргіншілер өткелдерін орнату, жылдамдығы 40 км/сағ дейін шектелген бірқатар көшелердегі қозғалыс режимін өзгерту (ШАЖ – 60 км дейін) бойынша бірқатар жобалар іске асырылды/) және ЖКО, жарақат алу және өлім қаупін азайту жөніндегі басқа да іс-шаралар арқылы жүзеге асырылады. Бірқатар жобаларды іске асыруға дайындыққа тікелей қатысудан басқа, жобалық кеңсе жалпы 50 жоба-драйверлер мен ірі объектілердің іске асырылуына мониторинг жүргізді.

- *АДО көлік секторындағы жобалар шеңберінде* қалалық ұтқырлық басқармасымен (бұрын – жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасы) тығыз өзара іс-қимыл жасай отырып, қаланың қоғамдық көлігін дамыту мен танымал етудің озық тәжірибелерін кешенді енгізу бойынша пионер болды. Тасымалдаушылармен шарттар әзірленіп, сәтті енгізілді, оларға сәйкес олар алатын субсидиялар сомасы көрсетілетін қызметтердің сапасына байланысты болды; бөлінген жолақтар ұйымдастырылды; Тимирязев көшесі бойынша BRT бірінші кезеңі іске асырылды; қоғамдық көлікті диспетчерлеу жобасы МЖӘ іске асырылды; тасымалдаушылардың шығындарын субсидиялау есептеріне тексеру жүргізілді.

- Мектепке дейінгі білім беруді дамыту, мектеп жанындағы дене шынықтыру-спорт аймақтарын жаңғырту, көше-жол желісін, тротуарларды, аялдама қалталарын жөндеу, қала аумағын көгалдандыру, ҚТҚ басқарудың кешенді жүйесі бойынша табысты жобаларды қоса алғанда, МЖӘ практикасын *белсенді енгізу.*

Осы кезеңде кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметін, шарттардың талаптарын, бюджеттерді, тарифтерді, субсидияларды талдауға; қаржы-экономикалық мәселелер бойынша талдамалық жазбалар мен ұсынымдар дайындауға, сондай-ақ жобаларды **сараптауға байланысты** қоғамның жұмысы да жалғасты. Барлығы 2015-2019 жылдар кезеңінде өткізілді

129 мемлекеттік инвестициялық жобаларға сараптама.

Жоғарыда көрсетілген қызмет бағыттары бойынша АДО жұмысы қалада жаңа институттар мен құрылымдардың құрылуына әкелді.

1) **Инновацияларды дамыту** бағытында 2015-2016 жылдары АДО-да әкімдік қаулыларына сәйкес Алматының әлеуетті инвесторлары үшін «бір терезе» қағидаты бойынша жұмыс істейтін инвесторларға қызмет көрсету орталығы (ИҚКО), сондай-ақ кейіннен АДО-дан «Алматы» ӘКК-не берілген инновацияларды дамыту орталығы (Almaty Innovation) құрылды.

2) Жаңа бағыт бойынша – **урбанистиканы дамыту** – 2015 жылы Урбанистика орталығы құрылды, оның арқасында Ян Гейл компаниясымен қалада жаяу жүргіншілер аймақтарын ұйымдастыру шеңберіндегі ынтымақтастық туралы шарт жасалды; жаңа логотип пен «мың бояу қаласы» ұраны, қаланың брендбук әзірленді; Алматы ЮНЕСКО-ның шығармашылық қалалар желісіне енгізілді (санатта «Музыка») және т.б. Ян Гейл компаниясымен бірлесе отырып, урбанистика бағытындағы АДО-ның жарқын жобаларының бірі көшенің өзгеруі болды. Панфилова автомобильден жаяу жүргіншілерге.

Урбанистика Орталығының қызметі бұл бағыт жеке институттың басқаруымен кешенді дамуды қажет ететіндігін көрсетті. Мұндай институт 2017 жылы АДО жасаған жұмыс негізінде қазіргі «Алматыгенплан» ҒЗИ» ЖШС болды.

3) Аталған кезеңде АДО **«Смарт Ситиді»** дамыту бағытында да ізашар болды. Қоғамның тапсырысы бойынша 2017 жылы IDC Central Europe халықаралық корпорациясы зерттеу жүргізіп, «Smart Almaty» тұжырымдамасын әзірледі. 2017-2018 жылдары АДО жобалық кеңсесінің бастауымен «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесі, ахуалдық орталық, морена көлдерінің мониторингі, е-ПИК, бюджетті жоспарлау және атқару, зияткерлік көлік жүйесі сияқты жобаларды іске асыру басталды, Яндекс және UBER таксилерінің халықаралық сервистерін іске қосуға ықпал ету көрсетілді; Almaty Bike жобасы.

Big data негізінде қаланың әлеуметтік-экономикалық процестерін мониторингілеу, талдау, жоспарлау жүйесі ретінде ұйымдастырылған, Қоғам негізінде құрылған *Алматы қаласы әкімдігінің Ахуалдық орталығы* «смарт сити» бағытындағы АДО-ның сәтті іске асырылған жобаларының бірі болды. Орталық әртүрлі мемлекеттік құрылымдар, ведомстволық бағынысты ұйымдар және т. б. жинайтын қаланы дамыту бойынша әртүрлі деректерді бір жерде жинай бастады.

АДО-ның «смарт сити» жобаларын іске асыру жөніндегі жұмысы Алматы

қаласы цифрландыру басқармасының 2020 жылдың басында пайда болуына алып келді, ол цифрландыруды дамытуды және «смарт сити» жекелеген жобаларын технологиялық бағытта енгізуді жалғастырды.

4) Қала тұрғындарының қажеттіліктері мен сұраныстарына бағдарлану арқылы қалалық ортаны жоспарлау және орналастыру тәсілдерін өзгерту – АДО – да *қоғамдық коммуникациялар мен тұрғындармен өзара әрекеттесуді* дамытуға түрткі болды. 2017 жылы «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесінің белсенді қызметі басталды. Жоба 2017 жылғы мемлекеттік органдардың тиімділігін бағалау қорытындысы бойынша ҚР Президенті Әкімшілігінің есебінде азаматтардың өтініштерін қарауда ЖАО тиімділігін арттыру бойынша үздік кейстер жинағына енді, сондай-ақ Үздік қалалық практика ретінде халықаралық сарапшылар бағалады (Любляна қаласындағы 7-ші Халықаралық ақылды қалалар форумының 2-ші орны, қалалардың қалалық практикаларының 10-шы халықаралық конкурсының дипломы ТМД және ЕАЭО).

2020 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін келесі бөлімшелер шеңберінде қалыптасқан бағыттар бойынша жұмыс жалғасты:

- **Талдау орталығы:** Алматы қаласы әкімдігінің ақпараттық-талдамалық сүйемелдеуі;
- **Ахуалдық орталық:** Алматы қаласы бойынша деректерді жинау және талдау;
- **Жобалау кеңсесі:** Алматы қаласы әкімдігінің жобалау қызметін сүйемелдеу;
- **Жобалық талдау департаменті:** Бюджеттік инвестициялық жобалардың ТЭН, бюджеттік инвестициялардың ҚЭН, МЖӨ жобаларының сараптамасы.
- **Қоғамдық коммуникациялар департаменті:** «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесінің жұмысы шеңберінде азаматтардың өтініштерімен жұмыс, «Халық қатысатын Бюджет» жобасы шеңберінде өтінімдер қабылдау;

Талдау орталығы ретінде 2020-2021 жылдары қоғам қаланы дамытудың түрлі бағыттары мен проблемалары бойынша практикалық ұсынымдар әзірлей отырып зерттеулер жүргізді, мысалы, аурушандық тұрғысынан Алматыда өлім-жітім, мектепке дейінгі және мектеп ұйымдарының жүктемесін талдау, аула аумақтарын абаттандыру мәселелері, Алматы қаласы халқының әлеуметтік осал топтарының әлеуметтік қызметтермен қамтамасыз етілу көрсеткіштерін талдау және т. б. екі жыл ішінде осындай 20 зерттеу жүргізілді). Сондай-ақ 2022 жылы Қоғам «Алматы қаласын дамытудың 2025 жылға дейінгі бағдарламасын және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективаларды» және оны іске асыру жөніндегі жол карталарын әзірледі.

Ахуалдық орталық құрылған сәттен бастап 2018 жылдан бастап деректер

көлемін шоғырландырды, олардың ішінде: 1992 жылдан бастап қала өмірінің барлық салаларында Тарихи деректердің тереңдігі бар 1200-ден астам Талдамалық индикаторлар; Алматы қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуының 923 индикаторлары; 2018 жылдан бастап ТЖ бойынша күнделікті деректер; 52 датчиктен ауаның ластануы бойынша күнделікті деректер және т. б. бар. 2020 жылы COVID-19 пандемиясы кезінде ахуалдық орталықтың модульдері науқастардың, қайтыс болған және сауыққан қала тұрғындарының динамикасын бақылау, жұқтырған және байланысқан адамдардың геомониторингі және т. б. үшін пайдаланылды. - карантинге байланысты шаралар мен шешімдер қабылдау үшін пандемияға қарсы күрес жөніндегі Алматы штабының жұмысын қамтамасыз ету мақсатында.

Алматы қаласы әкімдігінің **Жобалық кеңсесі** АДО базасында құрылды

2021 ж. қаланы дамыту бағдарламаларын іске асыру үшін. Матрицалық құрылым қағидаты бойынша әкімдіктің және әкімдіктің ведомстволық бағынысты және өзге де ұйымдарының қызметкерлерінен базалық бағыттарды іске асыру топтары: адами капитал; Инфрақұрылым; кәсіпкерлік, индустрия, АӨК; мемлекеттік сектор базалық бағыттар бойынша қалыптастырылды.

Жобалық кеңсе аумақтарды дамыту жоспарының, Жол карталарының және басқа да құжаттардың жобаларын іске асыру кезінде өзара іс-қимылды үйлестіруді және фасилитациялауды жүзеге асырды..

2023 жылы Алматы қаласын дамытудың 2025 жылға дейінгі бағдарламасында және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективаларда, Жол карталарында, Алматы қаласын дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған жоспарында және Алматы қаласы әкімдігінің басқа да бағдарламалық құжаттарында көзделген жобалар мен іс-шараларды іске асыруды үйлестіру үшін әкімдіктің қаулысымен «Алматы қаласын дамыту орталығы» АҚ базасында Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесі құрылды келесі базалық бағыттар бойынша:

- ТКШ қызметтерінің сапасын арттыру;
- Қауіпсіз қала;
- Жасыл Алматы;
- Тұрақты экономикалық өсу
- Жастарды қолдау, мәдениет пен спортты дамыту;
- Инклюзивті орта, білім және медицина;
- Ақылды қала;
- Мемлекеттік басқаруды жаңғырту.
- «Алматыгенплан» ҒЗИ» ЖШС базасында келесі базалық бағыттар

бойынша:

- Полицентрлік даму;
- Көлік жүйесін дамыту.

Бұл ретте, Алматы қаласы әкімдігінің жобалау қызметін жалпы

үйлестіруді, Алматы қаласы әкімдігінің жобалау кеңсесінің қызметін қамтамасыз етуді АДО жүзеге асырады.

Жобалық кеңсенің негізгі міндеттері: даму бағдарламаларын тиімді іске асыру үшін жобалық басқаруды енгізу; мемлекеттік органдардың өзара іс-қимылын және жобалау қызметін үйлестіруді қамтамасыз ету; нысаналы индикаторларға және тұтастай нәтижелерге қол жеткізуді талдауды қоса алғанда, даму бағдарламаларының іске асырылу барысына мониторинг жүргізу болып айқындалды.

Жобалық талдау департаменті өзін қаржылық-экономикалық, құқықтық және басқа аспектілерде бюджеттік инвестициялар және МЖӘ саласындағы кәсіби білім мен құзыреттер орталығы ретінде көрсетті. 2020 жылдан бастап 2022 жылдың соңына дейін 44 мемлекеттік инвестициялық жобаға сараптама жүргізілді.

«Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесі жыл сайын қаланың мемлекеттік органдарына, оның ішінде әлеуметтік желілер арқылы – Алматы қаласы әкімдігінің 180 мыңға жуық өтінішін қабылдайды. Қоғам 2019 жылдан бастап іске асырып келе жатқан «халыққа қатысу бюджеті» жобасы шеңберінде қала тұрғындарынан өтінімдер саны және қала тұрғындарының жобалық ұсыныстары бойынша қаржыландыру сомасы өсуде.

Айта кету керек, өз тарихының әр кезеңінде және қазіргі уақытта АДО **халықаралық серіктестікті** белсенді түрде дамытып, дамытуда. ЕҚДБ, АДБ, БҰҰДБ, McKinsey және British Council, сондай-ақ Манчестер, Бристоль, Прага, Мәскеу, Барселона, Милан, Берлин, Сингапур және Гонконгтың қалалық жобаларды пысықтау бойынша бірқатар даму институттарымен (*Manchester City Council, Watershed, IPR-Praha, AMB, mediaurban, center of Liveable city, Urbanismo, German University of administrative sciences, StrelkaArchitects, Laboratory of Urban Design, т. б.*), KEON-A (Оңтүстік Корея), STEP көліктік жобалау студиясы (Ресей) және т. б.

1.2.2 Қаржы-экономикалық көрсеткіштер

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам активтерінің баланстық құны 5 147 млн. теңгені құрады, бұл ретте міндеттемелер 555 млн. теңгені құрады.

Кесте. Қоғамның қаржылық есептілігінің көрсеткіштері

млн тенге

Атауы	2018	2019	2020	2021	2022
Қысқа мерзімді активтер	5 027	4 611	4 939	3 838	4 463
Ұзақ мерзімді активтер	1 192	987	812	725	684
Барлығы активтер	6 219	5 598	5 751	4 563	5 147
Қысқа мерзімді міндеттемелер	414	19	124	130	210
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	0	0	0	318	345
Міндеттемелердің	414	19	124	448	555

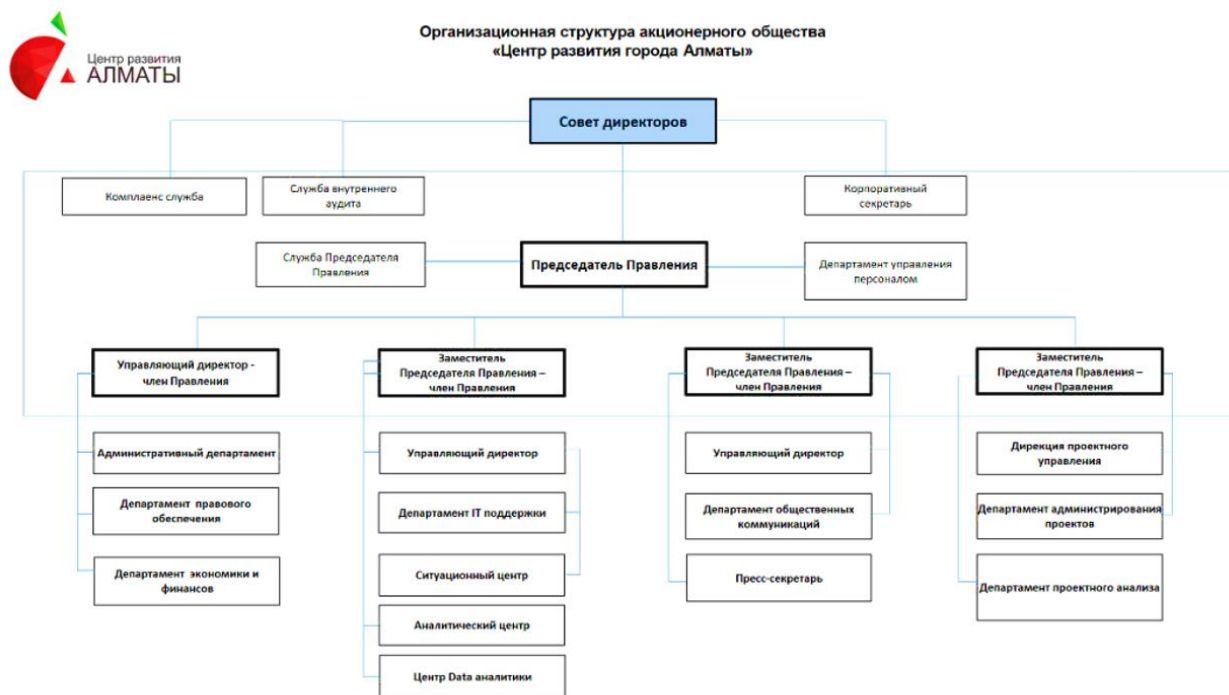
ЖИЫНТЫҒЫ					
Капитал	5 805	5 579	5 627	4 115	4 592
Кіріс	372	513	733	870	1 261
Таза пайда	194	(207)	50	(1 482)	390
ROA	3,17%	-3,50%	0,88%	-28,7%	8,03%
ROE	3,34%	-3,70%	0,89%	-36,0%	8,49%

2022 жылы Алматы қаласы әкімдігінің 2021 жылғы 17 мамырдағы № 2/274 Қаулысына сәйкес 3 715 000 теңге сомасына жарғылық капиталға салым ретінде негізгі қаражат берілді. 2022 жылдың қорытындысы бойынша 2021 жылмен салыстырғанда қаржылық көрсеткіштердің жақсарғаны байқалады.

Адами ресурстар және қоғамның ұйымдық құрылымы

2023 жылдың маусымындағы жағдай бойынша Қоғамның функционалдық міндеттері 13 Құрылымдық бөлімшелер арасында бөлінді, штаттың жалпы саны 114 қызметкер болды. Алматы қаласы әкімдігінің қаулыларымен 2023 жылғы ақпанда қоғам базасында Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесін құру туралы шешім қабылданды. Кадр саясатын жақсарту және персоналды дамыту жоспарын әзірлеуге және енгізуге не себеп болды:

- қоғамның жаңа штат саны және ұйымдық құрылымы бекітілді;
- Әділ еңбекақы төлеуге бағытталған грейдинг жүйесі енгізілді;
- қызметкерлердің біліктілігі мен дағдыларына қойылатын талаптар арттырылды.

Кесте. 2023 жылғы маусымға арналған Ұйымдық құрылым

Осылайша, қоғамның кеңейтілген функционалдығы мен 32 бірлікке

ұлғаюына байланысты штат персоналды басқару тәсілдерін өзгертуді талап етеді. Атап айтқанда, бизнес-процестердің HR өзгерістері, персоналды оқыту және біліктілігін арттыру жөніндегі бағдарламаларды әзірлеу, корпоративтік мәдениетті күшейту және қоғам құндылықтарын насихаттау. Жоспарланған іс-шараларды іске асыру сыртқы ортадағы өзгерістерді ескере отырып, тиімді жұмыс істеуге мүмкіндік береді..

1.2.3 SWOT талдау

Қазіргі уақытта АДО қызметі келесі күшті және әлсіз жақтардың болуымен және оларға байланысты туындайтын мүмкіндіктер мен қауіптермен сипатталады:

Күшті жақтары	Әлсіз жақтары
<ol style="list-style-type: none"> 1. Қаланы дамыту саласындағы 15 жылдық жұмыс тәжірибесі; 2. Қала мәселелерін шешудегі көрнекі проактивті тәсіл; 3. Алматы қаласы әкімдігінің қаулысымен бекітілген Алматы қаласының орнықты әлеуметтік-экономикалық даму институты ретінде АДО анықтамасы; 4. Қаланың стратегиялық құжаттарын әзірлеудегі тәжірибе; 5. Қоғамның институционалдық жадының болуы; 6. Жобаларды іске асыру, үйлестіру, әкімшілендіру, сүйемелдеу тәжірибесі; 7. Қаланың тыныс-тіршілігі салалары бойынша кәсіби сараптаманың болуы; 8. Қала бойынша жинақталған мәліметтер базасы; 9. Әкімдіктің жобалық кеңсесінің болуы 10. Алматы қаласын дамыту Бағдарламасын және басқа да бағдарламалық құжаттарды іске асыру бойынша; 11. Ахуалдық орталықтың болуы; 12. Деректер орталығының болуы; 13. «Open Almaty» – қаланың ауырсыну нүктелерін анықтау мақсатында тұрғындардың пікірлері мен шағымдарын жинау үшін кеңейтілген және жинақталған порталдың болуы; 14. Мемлекеттік органдармен, ҮЕҰ-мен, халықаралық ұйымдармен, рейтингтік агенттіктермен, сараптамалық қоғамдастықпен жолға қойылған коммуникациялар және өзара іс-қимыл тарихы. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қаланы басқару органдарының құрылымындағы АДО -ның әлсіз ұстанымы және өкілеттіктерінің жеткіліксіздігі; 2. Басым міндеттерді орындаудан алшақтататын ағымдағы/ операциялық сипаттағы әкімдік мәселелеріне АДО тарту; 3. Мемлекеттік сатып алуды қатаң реттеуге байланысты икемділікті шектеу; 4. Мемлекеттік қаржыландыруға тәуелділік; 5. Басымдықтар мен қызмет түрлерінің жиі өзгеруі; 6. Қызметкерлерді жалдау және ынталандыру мүмкіндіктері шектеулі; 7. Кәсіби кадрлардың ауысуы.
Мүмкіндіктер	Қауіптер
<ol style="list-style-type: none"> 1. Өзара іс-қимыл платформасы ретінде АДО-ны инновациялық дамыту және «өзара іс-қимыл нүктелерін» іздеу, қала қоғамдастықтарының проблемалық мәселелерін анықтау және қаланы сапалы дамыту үшін инновациялық шешімдерді әзірлеу мақсатында мемлекеттік органдар, халық және басқа да стейкхолдерлер арасындағы әріптестікті дамыту үшін қаланың қоғамдық (диалогтық) алаңын құру; 2. Қаладағы озық идеялар мен өзгерістердің басты көзі мәртебесін алу; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. АДО функцияларын ұсақтау; 2. Қызметтерді бөлшектеу, қажетті нәтижеге қол жеткізу. 3. Жергілікті бюджеттен қаржыландыру болмаған жағдайда қарапайым кәсіпорын; 4. Білікті кадрларды жоғалту. 5. Институт/ұйым және қаланың дамуына нақты өзгерістер енгізуге қабілетті

<ol style="list-style-type: none"> 3. Республиканың басқа қалалары үшін АДО тәжірибесін масштабтау; 4. Қаланың жаңғыртуға деген жоғары қажеттілігі; Жергілікті консалтинг нарығының, инновациялардың дамымауына, қала құрылысы мәселелері бойынша жобаларды іске асыруға байланысты әлсіз бәсекелестік; 6. АДО базасында барлық қалалық шұғыл қызметтер үшін бірыңғай шақыру арнасын құру; 7. Қалалық деректерді талдау, сақтау және өңдеудің бірыңғай орталығына айналу; 8. Ұлттық деңгейде заңнамалық реттеуге ықпал ету мүмкіндігі. 	<p>адамдар тобы ретінде сарапшылар қауымдастығы мен қала тұрғындарының сенімін жоғалту.</p>
---	---

2. ЖҮЙЕЛІК ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӘНЕ ҚАЛАНЫҢ АҚЫЛДЫ ДАМУЫ

Алматы қаласын Әлеуметтік-экономикалық дамуына одан әрі ықпал ету үшін, сондай-ақ Даму бағдарламасын іске асыру шеңберінде консультациялық, ақпараттық-талдамалық қолдау көрсету мақсатында 2023 жылы Алматы қаласы әкімдігінің 04.04.2023 ж. №2/224 Қаулысымен Қоғамға келесі функциялар берілді:

1) Алматы қаласы әкімдігінің «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесінің қызметін қамтамасыз ету, оның ішінде халықты ақпараттандыру және кеңес беру, қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту, өтініштерді қабылдау, өңдеу және есепке алу, өтініштер бойынша кері байланыс сапасын бақылау;

2) Алматы қаласының тіршілігі туралы деректер мен ақпаратты жинау, сақтау, өңдеу, талдау және ұсыну;

3) Алматы қаласы әкімдігінің бағдарламалық құжаттарын әзірлеуді сүйемелдеу, талдамалық зерттеулерді жүзеге асыру және Алматы қаласы әкімдігіне қаланың тыныс-тіршілігі мен дамуы мәселелері бойынша ұсыныстар беру, консультациялық іс-шаралар жоспарлары мен жол карталарын қоса алғанда;

4) Алматы қаласы әкімдігінің жобалау қызметіне қатысушыларды Үйлестіру, консультациялық-әдістемелік, ақпараттық-талдамалық және ұйымдастырушылық қолдау, Алматы қаласы әкімдігінің жобаларына бастамашылық жасау, жоспарлау және іске асыру процестерін сараптамалық қолдау, Алматы қаласы әкімдігінің бағдарламалық құжаттарының іске асырылуын мониторингілеу және талдау;

5) Жергілікті бюджеттік инвестициялардың іске асырылуына мониторинг және бағалау жүргізу, Тарифтердің есептеулерін тексеру және қала шаруашылығына қатысты қаржы-экономикалық мәселелер бойынша талдау жүргізу.

Осы уақытқа дейін АДО өзінің жинақталған тәжірибесінің, қала өмірінің әртүрлі секторлары мен салаларындағы кәсіби сараптамасының арқасында қаланың дамуында ерекше рөл атқарады.

2.1 АДО-ның жүйелік институционалдық өзгерістер мен қаланың ақылды дамуындағы рөлі

Халықтың және оның жекелеген ұйымдасқан кәсіби топтарының (бизнес, ғылым, азаматтық сектор және т.б.) өсіп келе жатқан рөлі әлем қалаларының дамуында айқын бола түсуде. Бұл үрдіс басқа екеуімен сәйкес келеді: ақылды тұрақты дамуға ұмтылу және оны тек цифрландыру мен технологиялармен шектемеу, сондай – ақ ақылды даму шеңберінде – өзара іс-қимыл процесін тек

жүргізіліп жатқан жұмыс туралы халықты хабардар етуге дейін төмендетпей, қауымдастықтарды бірлесіп creation-ға тарту.

Қазақстанда азаматтардың рөлі жоғары саяси деңгейде атап өтілді-Мемлекет басшысы Қ.Ж.Тоқаев 2022 жылғы 16 наурыздағы «Жаңа Қазақстан: жаңару және жаңғырту жолы» атты Қазақстан халқына Жолдауында³ «Ел мүддесіне негізделген» шешім қабылдау тәсілінің мызғымастығын және өзінің басты басымдығы – «Халық талап еткен реформаларды жүргізу» екенін атап өтті.

Әлемде бұл тәсіл әрі қарай дамыды, келесі кезеңге көшті – реформалар мен трансформациялардың сапасын оларды әзірлеу және халықпен, қоғамдастықтармен бірлесіп іске асыру есебінен арттыру.

Бұл тұрғыда әлемде инженерлік инфрақұрылымға тең немесе одан да құнды деп танылған «азаматтық инфрақұрылым», сондай-ақ аталған азаматтық инфрақұрылымды (Civic infrastructure⁴) тиімді пайдалануға мүмкіндік беретін механизм немесе тәсіл ретінде «платформалар» ұғымдары жаңа дыбыс пен мағынаға ие болды

Бұған қазіргі заманның халықаралық тәжірибесі дәлел бола алады. Latam Smart City Awards 2022 **Колумбияның**⁵. Манисалес қаласында іске қосылған «Қоғамдық инновациялық зертхана» деп аталатын платформаны марапаттады. Зертхана қауымдастық инфрақұрылымының дәлелді жақсартуларын бірлесіп әзірлеу және енгізу және адамдардың өмір сүру сапасын жақсартуға көмектесетін нақты деректерді алу үшін олардың әсерін өлшеу үшін пайдаланылады; мысалы, қала үшін көлік шешімдерін әзірлеу кезінде. Платформаның жұмысы бюджет қаражатын жұмсаудың ашықтығы, мемлекеттік сатып алулар, жұмыстар және т. б. есебінен қалада шешім қабылдау процесін жақсартты.

Одан да жарқын мысал-**Кореяның Тэгу** қаласындағы «Re-permissioning the City» платформасы⁶. Бұрын «Samsung» жаһандық компаниясының отаны Кореяның «экономикалық локомотиві» деп аталған 2,4 миллион халқы бар бұл қала постиндустриалды тоқырау мен халықтың, әсіресе жастардың кетуі проблемасына тап болды. Халықтың әлеуетін тарту мәселесін шешу үшін қала әкімдігі, Тэгу технопаркі және Dark Matter Labs Korea командасы аталған платформаны іске қосты, ол 2021 жылдың маусымында. Тэгуды жылдың ең батыл қалалық инновацияларын ұсынатын 50 әлем чемпионы қалаларының қатарына қосты

Әзірлеушілердің идеясы былай сипатталады: *«Адамдар мен өмірді қалаға ақылды рұқсат беру жүйесі арқылы қайтару – қала тұрғындарына ең маңызды*

³ https://adilet.zan.kz/rus/docs/K22002022_1

⁴ Гражданская инфраструктура – это культура и системы, которые позволяют людям общаться, работать вместе, получать информацию, решать проблемы и создавать процветающее сообщество.

⁵ <https://www.open-contracting.org/ru/2022/08/25/co-creation-of-the-city-manizales-puts-innovation-and-data-at-the-heart-of-its-strategy-2/>

⁶ <https://www.permissioning.city/>

қалалық активтердің бірі – кеңістікке ыңғайлы қол жеткізуге мүмкіндік беретін қаланы азаматтық белсенділіктің барлық түрлеріне ашатын цифрлық платформа. Кез келген адам мейрамханалар, қоғамдық кітапханалар ашуды, қоғамдық аукциондар, кешкі дәрістер және т.б. өткізуді бастай алады. Алғаш рет қала тұрғындары қалалық ландшафтты бірлесіп құруға және оның өміршеңдігін қалпына келтіруге белсенді қатыса алады, ал қала динамикалық ережелер мен тиімді, адамдарға бағытталған қалалық басқаруды әзірлеу үшін пайдаланылуы мүмкін маңызды деректерді (кеңістікті пайдалану және адам әрекеті туралы) жинаудан пайда көре алады».

Осылайша, платформа-бұл қаладағы қоғамдық және жеке кеңістіктерді пайдалану тәсілін өзгерту үшін қолданылатын интеллектуалды рұқсаттар жүйесі (пермиссиялар), геолокация және сенсорлық технологиялар.

Платформа шеңберінде бірнеше міндеттер немесе мәселелер шешіледі:

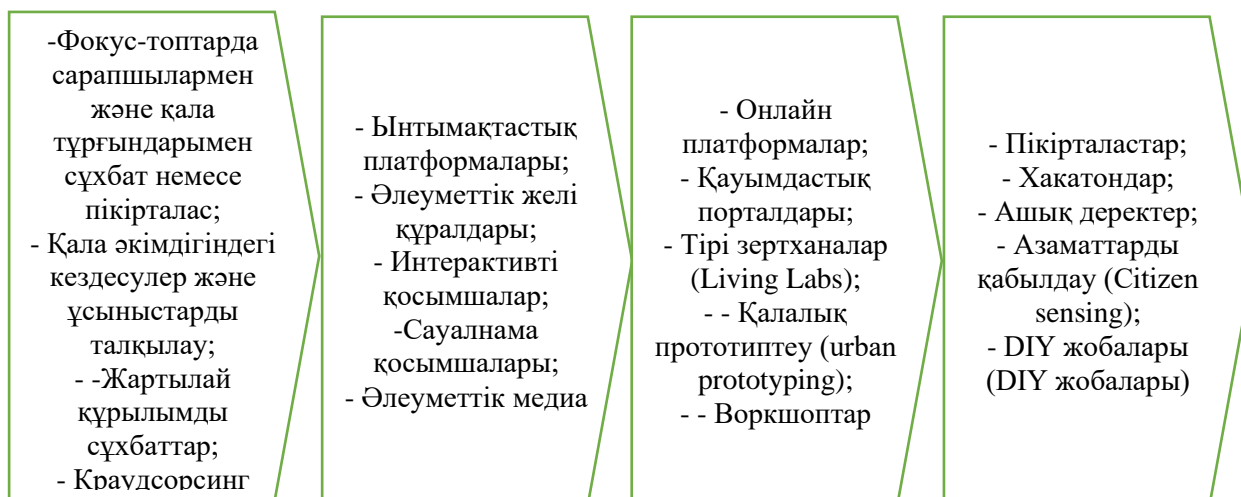
- Қалалық кеңістікті пайдаланудың жаңа түрлерін жандандыру үшін қандай кеңістіктік ақпарат беру керек.
- Жаңа икемді келісім түрлерін (жалға алу) ашу және кеңістікті әртүрлі пайдалануды қамтамасыз ету үшін ақылды рұқсат жүйесін қалай пайдалануға болады.
- «Үйде жасалған» урбанизмнің өсуіне және тұрақты болуына мүмкіндік беретін азаматтық қызметтің қосымша құнын қалай өлшеуге және жазуға болады.
- Кеңістікті пайдаланудың қандай түбегейлі жаңа нұсқаларын елестетуге болады.
- Бақылауды күшейтудің орнына еркін және дербестікті қамтамасыз ететін жаңа сәйкестік механизмдерін қалай құруға болады.
- Жаңа мемлекеттік қызметтерді ұсыну үшін қалалар осы жүйе арқылы жиналған ашық деректерді қалай пайдалана алады.

Ұсынылған шаралар халықты ақпараттандыру, кері байланыс алу, талдау және тұрғындар ұсынған ең жақсы шешімдерді табу үшін цифрлық технологияларды пайдалануды көрсетеді.

Co-creation процестеріне халықты тартудың тиімділігін арттыру ақылды қала құрылысына мүдделі тараптар үшін сынақ, сондай-ақ зерттеу тақырыбы болып табылады.

Мысалы, ақылды тұрақты қалаларды бірлесіп құруға қоғамдастықтарды тартудың әртүрлі тәсілдері қарастырылады, мысалы⁷:

⁷ The Role of Community Engagement in Urban Innovation Towards the Co-Creation of Smart Sustainable Cities. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13132-023-01176-1>

Алматы үшін жоғарыда сипатталған тәсілдер мен құралдарды пайдалану жаңашылдық, ақылды орнықты дамудың кілттерінің бірі болады. Қоғам осы инновацияның жолсерігі болуға ниетті.

Қазіргі әлемде қала өмірінің әр бағыты-саясат, экономика, өндіріс, білім беру, денсаулық сақтау және т.б. – көптеген байланыстармен басқа ұқсас жүйелермен байланысты өзгермелі динамикалық жүйе. Осылайша, бір жүйедегі өзгерістер екіншісіне әсер етеді және т. б. деректер көлемі де экспоненциалды түрде өсуде.

Штаттарды, күш-жігерді және ресурстарды кеңейте отырып, сұрақтар мен мәселелердің өсіп келе жатқан массиві үшін кең көлемде әрекет ету, қазіргі уақытта кең ауқымды қабылдауға тырысу және көптеген мәселелердің әрқайсысын шешу шығындардың өсуіне әкелетін және үнемі артта қалуға, тәжірибелер мен тәсілдердің ескіруіне кепілдік беретін нүктелік – тұйық жол.

Инновациялық және тиімді жол-дәстүрлі іс-қимыл формаларынан, қалыптасқан рөлдер мен шекаралардан шығуға, идеяларды, ресурстар мен құзыреттерді біріктіруге ұмтылу, болашақтың күн тәртібіне сүйене отырып, ағымдағы мәселелерді шешуге көзқарас.

Бүгінгі таңда қоғам осындай инновациялық жолмен жүруге дайын. Музыкалық оркестрмен параллель жүргізе отырып, АДО қала құрылысы процестерінің барлық жиынтығын және оның қатысушыларын әртүрлі рөлдермен, ресурстармен, құзыреттермен және т. б. оркестрлеуде дирижер рөлін орындауға ұмтылады және қабілетті.

Ол үшін қоғам «ақылды» тұрақты даму платформасы (Almaty Smart Sustainable Development Platform) ретінде дамуды жоспарлап отыр. Халықаралық тәжірибедегі мысалдардағыдай, АДО жағдайындағы платформада да цифрлық портал болады, бірақ оның жұмысы олармен шектелмейді.

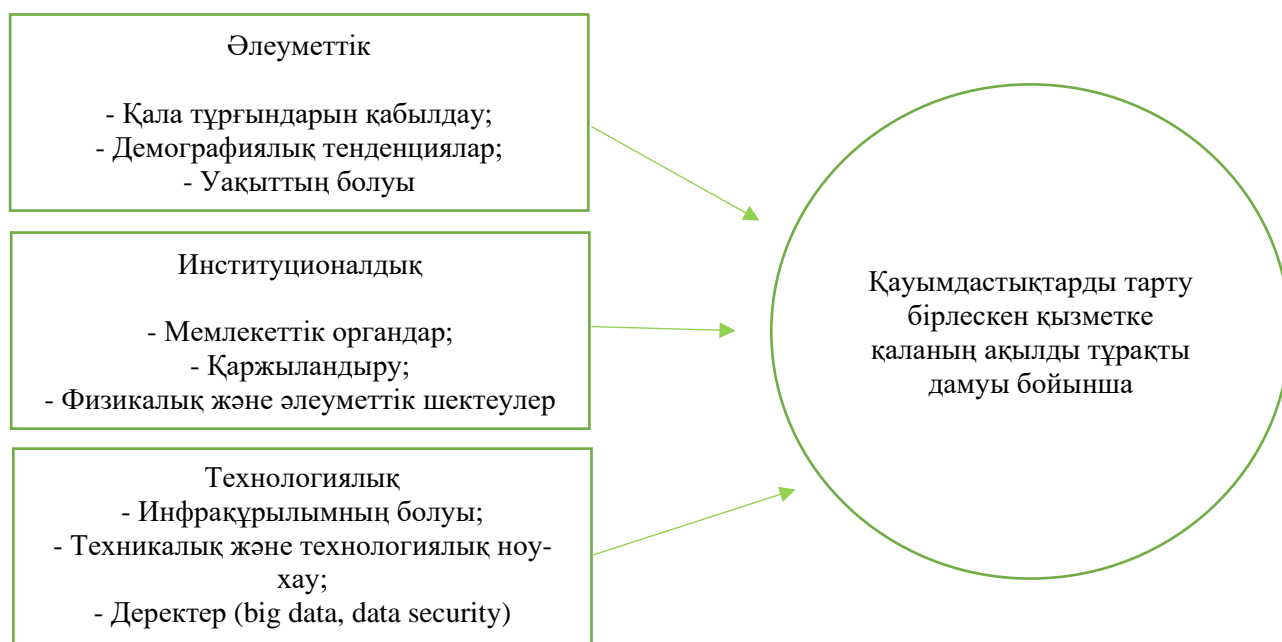
Цифрлық портал ситуациялық орталықтың және «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесінің жобаларын қамтиды: қаланың ашық деректері, ағымдағы қалалық жобалар туралы ақпарат және қала тұрғындары үшін кері байланыс беру және өз идеялары мен ұсыныстарын жіберу мүмкіндіктері бар Модульдер,

тұрғындарға мемлекеттік органдарға өтініштер жіберуге және жауаптар алуға мүмкіндік беретін «Open Almaty» АӨК. Процесті сүйемелдеу және қолда бар ақпараттан қосымша құндылықтарды алу үшін аналитика және дата-аналитика тартылады. Мысалы, қала құрылысы проблемалары және олармен байланысты экономика мен қоғамдастық кластерлері белсенді түрде анықталатын болады.

АДО Платформасы қаланы дамыту стейкхолдерлерінің (халық, қала әкімшілігі, азаматтық және жеке сектор, т. б.) күш-жігері мен ресурстарын анықтауға, біріктіруге және үйлестіруге қалай ұмтылады.

Қызмет бағыттарының әрқайсысында қоғам платформа ретінде қаланың проблемаларын анықтауға, мүдделі стейкхолдерлер қауымдастығын қалыптастыруға бағытталатын болады. Бұдан әрі кездесулер, кеңестер, зерттеулер, талдау және т.б. өткізу ұйымдастырылады. жүргізілген жұмыстың нәтижелері бойынша іс-қимыл жоспары және стейкхолдерлердің (ақша, Білім, технология, материалдық құралдар) ресурстық қатысуын айқындау/бөлу айқындалатын болады. Түпкілікті нәтиже нақты оң өзгерістерге әкелетін нүктелік немесе жүйелік қалалық мәселелерді шешуге бағытталған жобалар болуы керек.

Платформа ретінде қоғам әртүрлі деңгейлерде әрекет етеді:

Платформаның ұйымдастырушылық және коммуникациялық функцияларын орындау үшін тағы бір жаңа жоба – **Алматы қаласының қоғамдық алаңы** іске асырылатын болады, ол дөңгелек үстелдер, пікірталастар, форсайт-сессиялар және т. б. іс-шаралар өткізу арқылы платформаның әлеуетті қатысушыларын анықтауға, олардың уәждемесі, мақсаттары, міндеттері туралы түсінік қалыптастыруға, байланыс орнатуға, пікір алмасудың тұрақты процесін қолдауға және т. б.

Қоғамдық алаң қала тұрғындарын қала проблемаларын анықтау, шешімдер әзірлеу және олардың орындалуын бақылау процесіне тартуға мүмкіндік береді.

Мәселен, қоғамдық алаң шешім қабылдау кезінде қала тұрғындарының пікірін есепке алу құралы болады, қоғамдық алаң шеңберінде әзірленген шешімдер бойынша АДО және қала әкімдігі қызметінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етеді, сондай-ақ қаланың даму мәселелері бойынша қала субъектілері мен объектілерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар, жоба аясында қалалық қауымдастықтармен жұмыс ұйымдастырылады. АДО ұйымдаспаған қауымдастықтармен, ең алдымен үйлер мен аудандар тұрғындарының топтарымен кезең-кезеңімен жүйелі жұмыс жасайды. Бірінші кезеңде қаланы абаттандыру және дамыту мәселелеріне қатысу үшін байланыстарды, мотивтерді анықтау үшін қауымдастықтарға аналитикалық зерттеулер жүргізілетін болады. Екінші кезеңде қоғамдастықтармен жұмыс жүзеге асырылатын болады-қатысу мүмкіндіктері мен құралдары туралы хабардар ету; мүдделер қақтығысы мен сәйкес келу нүктелерін белгілеу; ұсынымдар әзірлеу; т. б. Үшінші кезеңде Қоғам қауымдастықтардың ішкі мәселелерін шешу үшін платформаға негізделген қалалық мәселелерді шешуге және/немесе өзін-өзі ұйымдастыруға қауымдастықтарды тартуға тырысады.

Жоғарыда сипатталған қызметте қоғам БҰҰ ТДМ-ға қол жеткізудің бірыңғай бағытында инновациялық және трансформациялық өзгерістерге ұмтылатын болады. Қоғам қаланың орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпал ету үшін құрылған, ол тұтастай алғанда, атап айтқанда Алматының даму бағдарламасы шеңберінде БҰҰ ТДМ-мен үйлеседі. Қаланың дамуы қала тұрғындарының сұраныстарын қанағаттандыру арқылы тұрақты дамуға қол жеткізуге, қала тұрғындарының, бизнестің және т. б. мүдделері арасындағы тепе-теңдік сақталатын қолайлы және салауатты, жайлы қалалық ортаны құруға бағытталған. Осыған байланысты Алматының дамуы жекелеген бағыттар мен жобаларға SDG-инвестицияларды тарта отырып, БҰҰ ТДМ-мен байланыстырылуы мүмкін және тиіс.

Мұндай тәсілді іске асырудың перспективалары қалаға: перспективалық дамуға бағдарланған пысықталған дәйекті сапалы трансформациялар/реформалар алуға; процестерді ұйымдастырудың практикасы мен тәсілдерін, халықаралық ұйымдарда қабылданған стандарттарды енгізуге; шетелдік инвестициялар ағынын ұлғайтуға; әлемдік аренада қаланың имиджі мен танылуын жақсартуға мүмкіндік береді.

2.2 АДО кадр саясаты

Жоғарыда аталған жоспарларды тиімді іске асыру үшін адами ресурстардың маңыздылығын ескере отырып, Қоғам біліктілігі жоғары, жеке қасиеттері, белсенді өмірлік ұстанымы және тұрақты оқыту мен дамуға дайындығы бар қызметкерлердің кәсіби командасын дамытуға және ұстап қалуға бағытталған кадр саясатын жүргізуге ниетті. Қоғам Тұрақты адами капиталды,

адамдардың дамуына инвестиция салуды, қоғамның кадрлық резервін қалыптастыруды өзінің бәсекелестік артықшылықтарының бірі ретінде көреді, бұл даму жоспарын іске асыруға тікелей әсер етеді.

Осыған сүйене отырып, кадр саясаты келесі бағыттар бойынша дамитын болады:

1) Корпоративтік мәдениет. Қоғамның корпоративтік мәдениетін қолдау үшін негізгі HR-процестерді түзету, корпоративтік құндылықтарды, жұмыс мінез-құлқының қажетті стандарттарын белсенді насихаттау. Корпоративтік мәдениетті қалыптастыруға және нығайтуға, АДО қызметін жақтаушылар ортасын құруға ықпал ететін қоғамның барлық HR-процестеріне құндылықтарды қосу.

2) Өзгерістерді басқару. Нақты және ашық коммуникацияны қамтамасыз ету, өзгерістердің мақсаттары мен себептері туралы хабардар ету. Қызметкерлерді өзгерістер процесіне тарту, жаңа жағдайларға бейімделу және қызметкерлердің жұмысқа деген ынтасын арттыру үшін құзыреттілікті нығайту мақсатында қажетті оқыту мен дамытуды қамтамасыз ету.

3) Автоматтандыру және талдау. Бизнес-процестерді оңтайландыру. Күнделікті процестерді барынша автоматтандыру үшін заманауи бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдану, ат құралдарын енгізу («жеке кабинет», чат-боттарды, дашбордтарды және өзге де автоматты құралдарды жасау). Персоналдың жұмысын объективті бағалау, мәліметтер негізінде негізделген шешімдер қабылдау, сондай-ақ басшылық пен мүдделі тұлғаларға уақтылы есеп беру үшін HR көрсеткіштерін пайдалану. Персоналды басқару саласындағы өзгерістер мен жаңа бағыттарды түсіну үшін ағымдағы HR трендтерін талдау.

4) Ішкі коммуникациялар. Ұйымның көлденең және тік деңгейлерінде ақпараттық арналардың жұмысын қамтамасыз ету. Қызметкерлердің қатысу деңгейін үнемі бағалау, сауалнамалар мен сауалнамалар арқылы қызметкерлердің ұсыныстарын жинау және талдау, кері байланысты қамтамасыз ету АДО командасының тиімді жұмысына және синергия әсеріне қол жеткізуге мүмкіндік береді.

2.3 АДО технологиялық саясаты

Қоғам өзінің технологиялық дамуын бөлімшелердің қызметін қолдайтын және қызметкерлер жұмысының тиімділігін арттыруға, бизнес-процестерді оңтайландыруға және т. б. бағытталған компонент ретінде қарастырады. осыған байланысты технологиялық саясатты қалыптастыру кезінде қоғам ағымдағы және болашақ жобаларды әлемдік жетекші нарықтарда сыналған бағдарламалық өнімдерді, аппараттық құралдарды енгізуді қамтитын өзекті ат құралдарымен қамтамасыз ету философиясын ұстанады, платформалар мен әдіснамалар.

Ағымдағы жобалар мен бэк-офистің тиімділігін арттыру үшін:

1. CRM жүйесін енгізу стейкхолдерлермен жұмысты оңтайландыруға

және олармен байланысты жақсартуға көмектеседі. Жүйе Тұтынушы деректерін, байланыс тарихын, тапсырмалар мен жобаларды және жұмысты тиімдірек басқаруға мүмкіндік беретін басқа да маңызды ақпаратты сақтайды. Microsoft Power BI, Qlik Sense және т.б. сияқты аналитика және бақылау құралдарын енгізу және пайдалану жұмыс тиімділігін бақылауға, нәтижелерді салыстыруға, сондай-ақ жұмыстағы қиындықтарды анықтауға және жақсартуға көмектеседі.

2. Жобаларды басқару және бизнес-процестерді оңтайландыру. Trello, Asana, Jira және т.б. сияқты жүйелерді енгізу компанияның бизнес-процестерін оңтайландыру үшін тапсырмаларды құруға және қадағалауға, жобаларды жоспарлауға және топта жұмыс істеуге, сондай-ақ жобалардың орындалуын бақылауға мүмкіндік береді.

3. Білімді басқару жүйесін енгізу қоғамға қызметкерлер жинаған білім мен тәжірибені сақтауға және оны жұмыс тиімділігін арттыру үшін пайдалануға көмектеседі.

Ағымдағы және болашақ цифрлық өнімдер мен қызметтерді күшейту үшін:

1. Цифрлық өнімдерді микро сервистік архитектураға көшіру олардың ауқымдылығын, икемділігін, әзірлеу мен қолдаудың ыңғайлылығын арттыруға мүмкіндік береді.

2. Чат-боттарды енгізу бірқатар бизнес-процестерді автоматтандыруға және клиенттерге қызмет көрсету сапасын жақсартуға мүмкіндік береді.

3. Машиналық оқыту үлкен көлемдегі деректерді талдау және өңдеу процестерін автоматтандыруға, сондай-ақ болжау мен шешім қабылдау сапасын жақсартуға мүмкіндік береді.

4. Блокчейн-технологияларды енгізу қоғам жұмысының қауіпсіздігі мен ашықтығын арттыруға, цифрлық активтерді басқаруды жетілдіруге жәрдемдеседі.

5. Жасанды интеллект (AI) деректерді талдау процестерін жақсарту үшін қолданылады, бұл қоғамға мәселелерді шешуге қажетті ақпаратты тезірек және дәл алуға және өңдеуге, бірқатар бизнес-процестерді автоматтандыруға, деректерді жіктеу, нәтижелерді болжау, үлгілерді анықтау және т. б. сияқты әртүрлі мәселелерді шешуге ықпал етеді.

6. ITSM (Information Technology Service Management) сапалы қызмет көрсетуді тиімді қамтамасыз ету үшін әдістер мен құралдар жиынтығы ретінде енгізу. Оның ішінде процестерді стандарттау, тұтынушыларға қызмет көрсетуді жақсарту, өзгерістерді басқару, өнімділікті бақылау және басқару, процестерді автоматтандыру, басқару және стратегиялық жоспарлау, бұл компанияға ат өнімдерінің тиімділігін арттыруға, ұсынылатын ат қызметтерінің жоғары сапасын қамтамасыз етуге және АТ ресурстарын тиімді пайдалануға көмектеседі.

7. АДО-ға жасанды интеллектті сәтті енгізу үшін деректердің қауіпсіздігі мен ақпараттың қорғалуы қамтамасыз етіледі.

8. Сондай – ақ, жасанды интеллектпен жұмыс істеу үшін қажетті инфрақұрылым-есептеу қуаты мен деректер қоймасы қамтамасыз етіледі.

3. МИССИЯ ЖӘНЕ КӨЗҚАРАС

Қоғам негізгі әлемдік трендтерге, халықаралық тәжірибеге, сыртқы және ішкі жағдайларға, өзінің 15 жылдық даму тарихына талдау жүргізе отырып, мыналарды айқындайды:

- қалалар әлемдегі мемлекеттердің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі бағыты болып табылады;
- қалаларды дамытудағы негізгі мақсат-БҰҰ ТДМ бірі болып табылатын Тұрақты дамуға қол жеткізу;
- қалалардың тұрақты дамуына «ақылды» даму тұжырымдамасы шеңберінде біріктірілген ақпараттық және әлеуметтік технологияларды, ат-шешімдерді және азаматтық әлеуетті пайдалану жәрдемдеседі;
- жаңа технологияларды, big Data, AI және т. б. пайдалану өз алдына мақсат болып табылмайды және болашақтың күн тәртібіне сүйене отырып жасалған қала дамуының міндеттері мен мақсаттарына бағынуға тиіс;
- әлеуметтік-экономикалық, қоғамдық-саяси және басқа процестердің өсіп келе жатқан белгісіздігі мен күрделілігі жағдайында жаңа типтегі ұйымдар болашақты кооперация, co-creation мүмкіндіктерін кеңінен пайдалануға мүмкіндік беретін икемділік, бейімделу және ашық шекараларда көреді;
- қалалар жаһандық рейтингтер шеңберінде өлшенетін өмір сүру жағдайларын жақсарту үшін тартымдылығын арттыру арқылы сапалы адами капиталды тарту, өндірістер мен инвестицияларды орналастыру үшін бәсекелеседі.

Осыған байланысты Қоғам өзінің дәстүрлі рөлі мен функцияларын сақтай отырып, инновациялық, үнемді және тиімді тәсілдермен тұрақты әлеуметтік-экономикалық даму мақсатына жету үшін трансформациялық процестерге ықпал етуі қажет. Тиісінше, қоғамның келесі миссиясы мен көзқарасы анықталды.

АДО-ның миссиясы-қала әкімдігіне және оның тұрғындарына қалалық басқарудың тиімділігін арттыруға, қала тұрғындарының өмір сүру сапасы мен деңгейін жақсартуға және Алматының өмір сүру үшін неғұрлым қолайлы және тартымды қалалардың қатарына кіруге бағытталған кәсіби қызметтердің кең спектрін ұсыну арқылы Алматының орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуына ықпал ету.

АДО - ның көзқарасы-Алматының өмір үшін аса тартымды (liveable) қалалардың біріне айналуына ықпал ететін қаланың орнықты дамуының жетекші институты болу.

Көрсетілген миссиялар мен көзқарасы негізінде Қоғам 2026 жылға дейінгі кезеңге арналған стратегиялық даму бағыттарын, мақсаттары мен міндеттерін айқындайды.

4. АДО СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ БАҒЫТТАРЫ, МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

АДО қызметі қаланың тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуына қол жеткізу үшін шешуші маңызы бар үш негізгі стратегиялық бағыттан тұрады:

1. Think Tank: Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету.

2. Жобалық кеңсе: әкімдіктің жобаларын сапалы жоспарлауға, дайындауға және іске асыруға ықпал ету.

3. Байланыс кеңсесі: кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту.

Қоғамның 2024-2026 жылдарға арналған Корпоративтік ҚНҚ.

	Қызметтің негізгі көрсеткіші	Бірлік	Мақсатты мән				Есептеу әдістемесі
			2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.	2026 ж.	
Стратегиялық бағыт 1. Think tank: Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету							
1	Алматы қаласы әкімдігінің қызметін талдамалық және үйлестіру арқылы the global Liveability Index (EIU) рейтингінде Алматының позициясын арттыруда көрсетілген нәтижемен қаланың тыныс-тіршілігі салаларын дамытуға ықпал ету	Позиция	Жылына 6 дан Кем емес	Жылына 6 дан Кем емес	Жылына 6 дан Кем емес	Жылына 6 дан Кем емес	Рейтингтегі позицияны арттыру (база үшін 2022 жылдың қорытындысы бойынша позиция алынады)
2	Ақпараттық модульдерді, Сервистерді және талдамалық есептерді енгізу (жыл сайын)	саны	3	5	7	9	Алматы қаласы әкімдігінің жобалары мен операциялық қызметін іске асыруда қолданылатын Ахуалдық орталықтың ақпараттық модульдерінің, сервистерінің және талдамалық есептеулерінің саны
Стратегиялық бағыт 2. Жобалық кеңсе: әкімдіктің жобаларын сапалы жоспарлауға, дайындауға және іске асыруға ықпал ету							
3	Әкімдік ұйымдарының табысты жобаларды іске асыру қабілетінің	%	50	100	150	200	(Жақсартулар енгізілгеннен кейін)

	индикаторы ретінде халықаралық стандарттарға сәйкес әкімдіктің жобалық басқармасының жетілуін арттыру (жинақтаумен))						жобалық басқарудың жетілу деңгейі- жақсартулар енгізілгенге дейін жобалық басқарудың жетілу деңгейі)/ Жақсартуларды енгізгенге дейін жобалық басқарудың жетілу деңгейі * 100%
4	Қаланы дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың бюджеттік тиімділігін арттыру бөлігінде орындалған сараптамалардың және басқа да міндеттердің саны (жыл сайын)	Бірлік.	Жылын а кемінде 23	Жылын а кемінде 24	Жылын а кемінде 25	Жылын а кемінде 26	$A = B + C$ Орындалған сараптамалар және басқа да міндеттер саны (МЖӘ регламентін әзірлеу, ҚР заңнамасына өзгерістер енгізу және т. б.) = орындалған сараптамалар саны + орындалған басқа да міндеттер саны
Стратегиялық бағыт 3. Байланыс кеңсесі: кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту							
5	Әкімдікке Алматы қаласының тұрғындарымен жедел кері байланысты қамтамасыз етуге ықпал ету, оның ішінде мемлекеттік органдарға өтініштер жібермей, жергілікті жерде консультациялар өткізу (жинақтаумен)	%	58	60	63	66	$A = (C/B) * 100$, мұндағы А-жылдам жауаптар берілген өтініштердің үлесі; В- өтініштердің жалпы саны; С-жылдам жауаптар берілген өтініштердің жалпы саны

Стратегиялық бағыт 1. Think Tank: Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету

Мақсат. Алматының тұрақты дамуын қамтамасыз етуге және өмір сүру деңгейі бойынша әлемдегі ең үздік қалалардың біріне айналуға бағытталған дамуын жоспарлау сапасын жақсарту.

Think Tank ретінде АДО әкімдікке Алматының дамуын стратегиялық (бағдарламалық құжаттарды әзірлеу) және тактикалық (іс-шаралар жоспарлары мен жол карталарын әзірлеу) жоспарлауға жәрдемдеседі.

Басқарушылық міндеттерді шешу сапасы әлеуметтік даму, қаланы абаттандыру, қолайлы экологиялық жағдай және т. б. салаларда түпкілікті нәтижеге қол жеткізуді айқындайды. Басқару (governance) сонымен қатар БҰҰ ТДМ-ға қол жеткізудің негізгі құрамдас бөлігі болып табылады.

Қаланы заманауи басқару сыртқы және ішкі ортадағы процестерді жеделдету және қиындату, Ақпараттық технологиялар мен цифрландырудың көбеюі, қоғамдық күтулер мен қалалық орта мен қаланы басқаруға қойылатын талаптардың өзгеруі факторларына тап болады. Жергілікті мемлекеттік басқару дәстүрлі жұмыс тәжірибесіне бейімделуді, икемділікті, тұрақтылықты, өзгерістерге дайын болуды және жаңа құралдарды енгізуді талап етеді, бұл үлкен деректерді талдауды және әлемдегі ең жақсы тәжірибелерді бейімдеуді қоса алғанда, аналитикалық құралдарды кеңінен қолдануды қамтиды.

1-міндет. Алматы қаласы әкімдігінің қызметін сапалы талдаумен қамтамасыз ету және қаланы дамыту жөніндегі іс-қимылдардың нәтижелілігін арттыруға ықпал ету

АДО Алматы қаласы әкімдігінің қызметін ақпараттық-талдамалық сүйемелдеу арқылы қаланың сапалы орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз етуге ұмтылады.

АДО қазіргі заманғы think tank ретінде әрекет ете отырып, осы қызмет шеңберінде келесі бағыттарда жұмысты жүзеге асыратын болады:

- 1) Қаланың бағдарламалық құжаттарын әзірлеу және мониторингілеу
- 2) Алматы қаласы әкімдігінің қызметін талдамалық қолдау
- 3) Халықаралық ынтымақтастықты дамыту

Қаланың бағдарламалық құжаттарын әзірлеу және мониторингілеу.

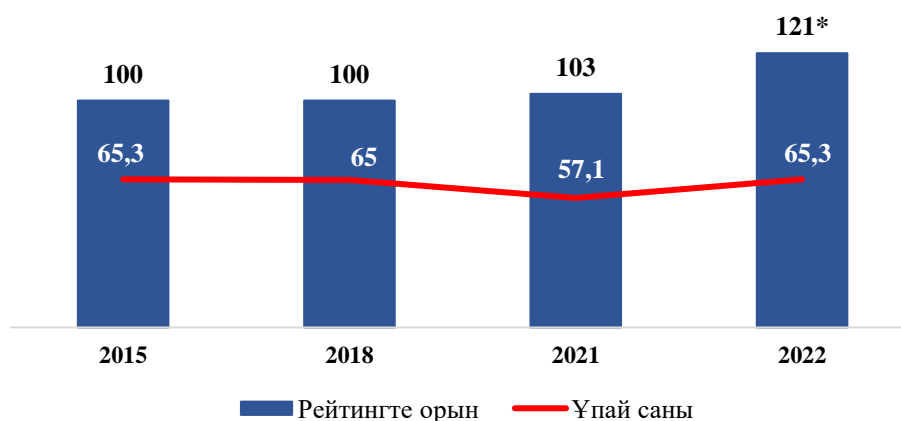
АДО қаланың бағдарламалық құжаттарының негізгі әзірлеушісі, орындаушысы және/немесе бірлесіп орындаушысы ретінде әрекет етеді.

АДО Алматы қаласы әкімдігі басқармаларының жұмысына енгізу және БҰҰ ТДМ-ға қол жеткізудегі прогресті қамтамасыз ету және қаланың 2030 жылға қарай EIU-дан The Global Liveability Index индексінің топ-70-ке кіруі үшін индикаторлар жүйесін әзірлеу бойынша жұмыс басталды. АДО прогресті бақылайды, әлемнің басқа қалаларының тиісті тәжірибесін зерттейді,

көрсеткіштерді жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді және т. б. бұл индекс интегралды болып табылады және бірқатар параметрлер бойынша қалалардың даму дәрежесін және өмірге қолайлылықты көрсетеді.

Алматының 2015 жылғы рейтингке алғаш рет енгізілуінен бастап, covid-19 пандемиясынан туындаған дағдарыс себебінен төмендеуден басқа, қаланың позициясы елеулі өзгерістерге ұшыраған жоқ (2022 жылы рейтингке 32 жаңа қала қосылды, бұл тиісінше Алматының позициясын ауыстырды).

Алматы қаласы EIU әлемдік өмір сүруге қабілеттілік рейтингінде

*2022 жылдан бастап EIU бағаланған қалалардың саны 140 қаладан 172-ге дейін өсті

Қала әкімдігінің қызметін талдамалық қолдау. АДО келесі қызмет бағыттарын сақтай отырып, зерттеу, аналитикалық, әдістемелік, консультациялық функцияларды орындауды жалғастырады:

- Үлкен деректерді жинау, өңдеу, визуализация және талдау;
- Жобаларды сүйемелдеу, іске асыру және мониторингілеу;
- Жобаларды сараптау;
- Халықпен өзара іс-қимыл, қоғамдық коммуникациялар.

Зерттеулер бағдарламалық құжаттарда белгіленген қаланы дамытудың стратегиялық міндеттеріне, қала әкімшілігі қоятын жедел міндеттерге, сондай-ақ қаладағы ағымдағы әлеуметтік-экономикалық жағдайға сәйкес жүргізіледі.

Зерттеулер жергілікті жағдайды талдауды, қажет болған жағдайда – Стейкхолдерлермен консультациялар жүргізуді, сараптамалық және терең сұхбаттарды, Алматы қаласының жағдайына бейімделуі мүмкін ықтимал тиімді тәжірибелер мен шешімдерді анықтау үшін тиісті халықаралық тәжірибені зерделеуді қамтиды.

АДО қала дамуының үздік тәжірибелерін зерделеуге және енгізуге маманданған ұйым ретінде жергілікті мемлекеттік басқару жүйесіне инновациялық тәсілдерді танымал етуге, түсінуге және дәйекті енгізуге жәрдемдеседі.

Аталған жаңғыртуға ы жанама және тікелей әсер ету жолымен іске

асырылады. Жанама әсер АДО жұмысында және одан әрі Алматы қаласы әкімдігі мен оның басқармаларының жұмысында АДО Ахуалдық орталығы базасындағы үлкен деректерді талдауды, жобалық басқарудың заманауи тәсілдері мен әдістерін, Халықпен жұмыс істеудің жаңа тәжірибелерін және т. б. қамтитын заманауи Талдамалық құралдарды пайдалану арқылы жүзеге асырылады.

Тікелей әсер қаланы басқарудың заманауи тәсілдері мен әдістерін енгізу бойынша зерттеулер жүргізу және ұсыныстар енгізу, сондай-ақ симуляциялық ойындар сияқты әртүрлі форматтарды қолдана отырып оқыту бағдарламаларын, семинарларды, практикумдарды өткізу арқылы жүзеге асырылады.

Халықаралық ынтымақтастықты дамыту. Алматы қаланы дамыту Бағдарламасын іске асыру шеңберінде экономикалық, инфрақұрылымдық, мәдени-білім беру және әлеуметтік қайта құру арқылы жаһандық қалалар тізіміне кіруге бағытталған. АДО бұл нәтижеге қол жеткізуді халықаралық ынтымақтастықты дамытумен және Алматының дамуын орнықты дамудың жалпы әлемдік күн тәртібіне енгізумен байланыстырады. Осы бағытта АДО қызметін келесі бағыттар бойынша жүзеге асыратын болады:

- үздік әлемдік тәжірибелерді, тәсілдерді, стандарттарды және т. б. бейімдеу бойынша ұсыныстарды зерделеу және енгізу.;
- әлемдік урбанистік даму орталықтарымен әріптестік қатынастарды дамыту; C40, Resilient cities Network және т. б. сияқты қалаларды дамыту бойынша үздік халықаралық қауымдастықтарға кіру.;
- қалалардың даму деңгейін бағалау бойынша халықаралық рейтингтік агенттіктермен ынтымақтастық.

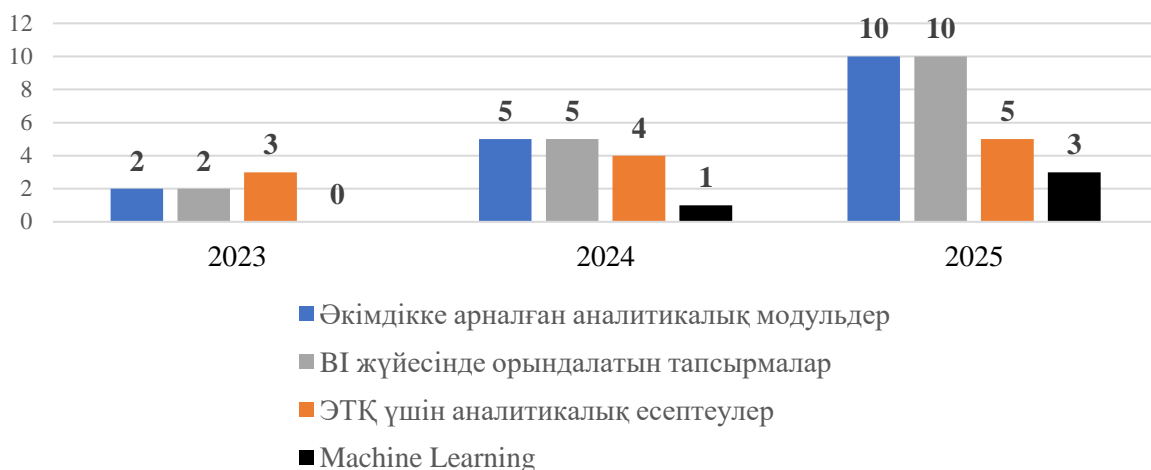
2-міндет: Деректерді талдау негізінде басқару шешімдерінің тиімділігін арттыру

Шешім қабылдаудағы дәстүрлі тәсілдердің шектеулерін еңсеру үшін мемлекеттік органдар бизнес-қоғамдастықтан кейін цифрлық деректерді талдау негізінде data-driven decision-making – шешім қабылдау тұжырымдамасына көшеді.

Сонымен қатар, қоғам big data – ның өзі мақсат емес екенін және деректердің өзі қаланың дамуына немесе сапалы басқару шешімдерін қабылдауға оң әсер етуге кепілдік бермейтінін түсінеді.

Қоғам 2023 жылдан бастап дата-аналитиканы енгізіп, келесі көрсеткіштерге қол жеткізуді жоспарлап отыр:

Деректерді талдауға сәйкес CRA көрсеткіштерінің динамикасы

Ахуалдық орталық «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын, сондай-ақ Smart City бірыңғай Тұжырымдамасын іске асыру шеңберінде АДО - да құрылды.

Ахуалдық орталықты әзірлеудің мақсаты-сенімді және өзекті деректер негізінде қаланың әлеуметтік-экономикалық процестерін мониторингтеу, талдау, жоспарлау үшін бірыңғай ақпараттық-талдамалық кеңістік құру, одан кейін нәтижелерді визуализациялау және қала басшылығының мүддесі үшін есептілікті қалыптастыру.

Аталған мақсатқа қол жеткізу ситуациялық орталықтың деректерін жинау және жүйелеу бойынша әдістемені әзірлеуді және талаптарды сипаттауды қамтиды, деректер түрлерін, сондай-ақ зерттеулер негізінде деректерді жинау әдістерін анықтауды және деректерді пайдалана отырып шешуге болатын қала мәселелерін анықтауды қамтиды. Негізгі деректер көздері де анықталады.

Бұдан әрі деректер статистикалық әдістерді, сапалы талдау әдістерін немесе оларды біріктіруді пайдалана отырып, қаланың өзекті зерттеу сұраулары немесе мәселелері бойынша жауаптар алу үшін пайдаланылатын болады, соның негізінде жаңа саясаттарды, рәсімдерді, стратегияларды және т. б. әзірлеу үшін ұсыныстар енгізілетін болады.

Келешекте АДО «Ахуалдық орталық» жобасын іске асырушы ретінде қала деректерін талдауда шешуші рөл атқаратын болады, оның шеңберінде қаланың үлкен деректерімен байланысты барлық қызмет жүзеге асырылатын болады.

Ахуалдық орталықта мемлекеттік ұйымдардан, Департаменттерден, жеке құрылымдардан және қала өмірінің барлық бағыттары бойынша сыртқы көздерден: инфрақұрылым, жаңа объектілер салу, жөндеу, жолдар, коммуникациялар, әлеуметтік объектілер, Денсаулық сақтау, білім беру, мәдениет, демалыс аймақтары және т. б. деректер автоматтандырылған тәсілмен жинақталады.

Деректер массиві үшін пайдаланылады:

- басқарушылық шешімдер қабылдауды негіздеу үшін деректердегі

зандылықтар мен корреляцияларды анықтау;

- сипаттамалық және болжамды талдау алу мүмкіндігімен қала тұрғындары, қала қонақтары және бизнес үшін қаланың жетістіктері мен проблемаларын визуализациялау;

- көлік жүйесінің (кептелістер, жөндеу, Жабық жолдар), ТКШ (авариялар, ажырату) және т. б. көрсеткіштерін қоса алғанда, қала көрсеткіштерінің күнделікті мониторингі;

- құрылыс объектілері, коммуналдық объектілер және т. б. бойынша кері байланыс ретінде бағалау, лайк және дизлайк қою, пікірлер, идеялар, тілектер қалдыру мүмкіндігін беру арқылы қала тұрғындарын қаланы дамыту мәселелеріне тарту;

- бизнесті құру және дамыту мүмкіндіктері туралы геоаналитиканы ұсыну арқылы бизнесті дамытуға ықпал ету (қамту аймақтары, бизнес санаттары бойынша географиялық тауашаларды анықтау және т. б.);

- дашбордтарды құрудың дайын конструкторын талдаушылар мен ат-мамандардың да, Алматы қаласы әкімдігінің пайдаланушыларының да техникалық білімсіз пайдалануы;

- үлкен деректерді талдау негізінде қауымдастықтардың/кластерлердің проблемалық мәселелерін анықтауға және одан әрі олар бойынша нүктелік шешімдерді іздеуге, Қала, бизнес және әкімшілік тұрғындарының пікірлерін, деректері мен шешімдерін біріктіретін бірлескен жұмыс жүргізуге мүмкіндік беретін платформаның жұмыс істеуі.

АДО математикалық модельдеу және болжау міндеттерін орындай отырып, қала деңгейінде дата-аналитиканы одан әрі дамытуды жоспарлап отыр.

Деректер талдауы статистикалық талдау, Машиналық оқыту және дата-майнинг және т. б. сияқты деректерді талдау үшін әртүрлі әдістер мен құралдарды пайдаланады. статистикалық және факторлық талдауды орындау үшін келесі тапсырмалар орындалады:

- Деректерді талдау және қала салаларының дамуына әсер ететін негізгі факторларды анықтау үшін статистикалық әдістер мен әдістерді қолдану;

- Айнымалылар арасындағы негізгі қатынастарды түсіну және деректердің өлшемін азайту үшін факторлық талдауды қолдану;

- Факторлардың маңыздылығын және олардың қаланың дамуына қосқан үлесін бағалау.

Екі әдіс те әлеуметтік-экономикалық деректер, медициналық деректер, маркетингтік зерттеулер деректері және т. б. сияқты әртүрлі деректер түрлерін талдау үшін пайдаланылады. Бұл айнымалылар арасындағы заңдылықтар мен қатынастарды анықтайды, сонымен қатар зерттелетін құбылыстарға әсер ететін факторларды анықтайды және осылайша жақсы және теңдестірілген шешімдер қабылдауға ықпал етеді.

Сондай-ақ, басқарушылық шешімдердің сапасы мен тиімділігін арттыруға

динамикалық жүйелерді модельдеу ықпал етеді, ол әртүрлі жағдайларда белгілі бір жүйенің мінез-құлқын талдау, процестерді оңтайландыру және болашақ өзгерістерді болжау үшін қолданылады. Динамикалық жүйелерді модельдеуді қолдану мысалдарына Климаттық модельдеу, экономикалық процестерді модельдеу, көлік ағындарын модельдеу және т.б. жатады. Мысалы, егер жол 2020 жылы жөнделген болса, онда модель келесі жолы оны 2025 жылы жөндеу қажет болатынын анықтай алады.

Деректер аналитикасының, математикалық модельдеудің және болжаудың нәтижесі деректерге негізделген өнімдер болады-сұраныстар бойынша есептер, сілтемелер, кеңестер және ұсыныстар. Өнімдерді тұрғындар мен кәсіпорындар деректерді талдауға негізделген шешімдер қабылдау үшін, сондай-ақ зерттеушілер мен сарапшылар, БАҚ фактологиялық деректерге негізделген жағдайды түсіну үшін пайдалана алады. Бұл *data-driven decisions* мәдениетінің дамуына және оның мүмкіндіктерін пайдаланатындардың жалпы нәтижелілігіне ықпал етеді.

Ахуалдық орталық деректер көлін (*data lake*) құратын болады, оның шеңберінде ашық көздерден алынған деректерді тікелей интеграциялау және талдау арқылы бөгде ақпараттық жүйелермен ақпараттық өзара іс-қимыл пулын кеңейту бойынша жұмыстар жүргізілетін болады. Осылайша, деректер көлі әртүрлі деректердің үлкен массиві болады, олар біріктірілген, салыстырылған және салыстырмалы талдаумен байытылған жаңа білім мен аналитикалық өнімдерді алуға мүмкіндік береді. Осылайша, мүмкін болады: қаланың элеуметтік-экономикалық дамуы бойынша есептеулердің сапасын едәуір арттыру; қаланың әртүрлі нысандармен (мысалы, бейнекамералармен) қамтылуын көру, «ақ дақтарды» анықтау және осы нысандардың тиімді орналасуын қамтамасыз ету; жұмыс берушілердің әртүрлі салалардағы қажеттіліктерін салыстыру және тұрғындарға жұмыс іздеу кезінде неғұрлым салмақты шешімдер қабылдауға көмектесу және т. б.

Болашақта ахуалдық орталықтың қызметтерін монетизациялау үшін мынадай міндеттер орындалатын болады:

- Ақылы негізде бизнес-кейстерді, платформаны және талдау қызметтерін ұсыну.
- Кәсіпорындар мен тұрғындар үшін кеңейтілген аналитика мен ақпаратқа премиум қол жетімділік.
- Басқа ұйымдармен ынтымақтастық принципі бойынша экожүйелер мен деректер алмасу серіктестіктерін құру.

3-міндет: Әкімдік пен қала тұрғындары үшін цифрлық сервистерді дамыту

Ахуалдық орталық-мамандандырылған ақпараттық-талдау құралдары (Ақпаратты сақтау, жинау, өңдеу, визуализациялау құралдары, модельдеу және

болжау әдістері) бар бағдарламалық-аппараттық кешен.

Алматының даму бағдарламасында «Смарт Сити» бөлімінде мақсаттардың бірі – мегаполистің тіршілік әрекетінің барлық процестерін виртуалды түрде көрсетуге мүмкіндік беретін қала-жүйенің «цифрлық егізін» құру болып белгіленді. Осы мақсатқа жету үшін ахуалдық орталықтың және басқа да ақпараттық жүйелердің деректерін пайдалана отырып, *қаланың интерактивті картасы құрылады*. Сервис Ақпараттық жүйелер, қалалық объектілер, коммуникациялар желілері және т. б. сияқты деректерді визуализациялауға мүмкіндік береді.

Қаланың интерактивті картасы бірнеше қабаттардан, соның ішінде модульдерден тұрады:

1) *Аудандардың мониторингі* – Алматы қаласы аудандарының бөлінісінде құрылыс-жөндеу жұмыстарын, абаттандыру жұмыстарын және т.б. визуализациялау.

2) *Аудандардың индикаторлары*-аудандардың индикаторларын әртүрлі санаттар бойынша (халық, аудан бюджеті, ШОБ, коммуналдық шаруашылық және абаттандыру, коммуникациялар, қылмыс, салықтар, ЖАО және т.б.) дашбордтар (кестелер, ИНФОГРАФИКА, т. б.) түрінде визуализациялау.

Ахуалдық орталықты одан әрі дамыту мынадай міндеттермен байланысты болады:

- 1) Қалалық ақпараттық жүйелерді интеграциялау және визуализациялау.
- 2) Қала тұрғындарына арналған сандық қызметтер.

Қалалық ақпараттық жүйелерді интеграциялау және визуализациялау. Талданатын деректер көлемін кеңейту және қала қызметін жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу үшін ахуалдық орталықтың «Open Almaty», сондай-ақ мынадай қалалық ақпараттық жүйелермен интеграциясы іске асырылатын болады: «Сергек», «Бірыңғай кезекші диспетчерлік қызмет 112», «бірыңғай бейнемониторинг жүйесі», «бірыңғай деректер қоймасы», «Geo Analytics» және др.

«Geo Analytics» АЖ интеграциясы Алматы экономикасына қатысты бірқатар деректерді көрсете отырып, қаланың виртуалды экономикалық портретін көрсетуге мүмкіндік береді.

«ЕДДС 112» АЖ, «ЕКО 109» АЖ, «Open Almaty» және т. б. интеграциялау қала тұрғындарының қоңырау белсенділігіне мониторинг жүргізуге, сондай-ақ мынадай деректерді жинауға және талдауға мүмкіндік береді: аудандар мен Қалалық қызметтер бөлінісіндегі өтініштер саны бойынша; аудандар мен қызметтер бөлінісіндегі өтініштердің неғұрлым жаппай тақырыптары бойынша; өтініштер санының жоғарылау аймақтары бойынша; өтінішті өңдеу мәртебесі мен сапасы және т. б.

Қалалық жобалардың *видеохостингі* қала тұрғындарына инфожүйелер мен олардың интеграциясы бөлігінде негізгі қалалық жобалардың қалай іске

асырылып жатқанын көруге мүмкіндік береді.

Қала тұрғындары үшін цифрлық сервистер-бұл Алматы қаласының тұрғындары үшін келесі үш ірі сервис:

1) *Аудандар мониторингіндегі кері байланыс сервисі.* Сервис қала тұрғындарына қалалық құрылыс және жөндеу жұмыстары, қалалық ортаны абаттандыру және т. б. бойынша баға беруге және кері байланыс алуға мүмкіндік береді.

2) *Бастамаларды ұсыну қызметі.* Қала тұрғындары үшін қалалық бастамалардың ұсынысы бойынша функционал қамтамасыз етіледі: жөндеу жұмыстарын жүргізу, абаттандыру, құрылыс және т.б. жұмыстар.

3) *Қайырымдылық қызметі.* Қала тұрғындарына, бизнеске және т. б. анықтамалық ақпарат, байланыс деректері және материалдық көмек/қызмет қажеттілігі туралы өтінішпен жүгіну мүмкіндігі бар тексерілген қайырымдылық бастамалары туралы өзекті ақпарат беріледі.

Деректерді сақтауды қамтамасыз ету. Деректердің сақталуы деректерді өңдеудің меншікті орталығын (бұдан әрі – ДӨО) басқару арқылы қамтамасыз етіледі. ДӨО инфрақұрылымы 24/7 жобалар жабдығының техникалық және физикалық ақауларға төзімділігін қамтамасыз етеді, оның ішінде ең ұзақ үзіліс уақыты жылына 24 сағаттан аспайды:

1) серверлік кеңістіктің инженерлік инфрақұрылымы жұмысының ақаулыққа төзімділігі;

2) деректердің қауіпсіздігі және сақталуы;

3) серверлік кеңістікті дұрыс бөлу;

4) серверлік кеңістіктегі ресурстарды басқаруды орталықтандыру;

5) бизнес-қосымшаларды пайдалану тиімділігі.

ДӨО қоғам жобаларының, сондай-ақ Алматы қаласының әкімдігі мен оның ведомстволық бағынысты мекемелеріне тиесілі бірқатар негізгі қалалық ақпараттық жүйелердің жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

Стратегиялық бағыт 2. Жобалық кеңсе: әкімдіктің жобаларын сапалы жоспарлауға, дайындауға және іске асыруға ықпал ету

Мақсат. Қаланы дамыту жөніндегі жоспарлардың (жобалардың) жоғары сапасын, уақтылы іске асырылуын және бюджеттік тиімділігін қамтамасыз ету.

Елдегі және қаладағы жобалық басқарудың дамуымен, сондай-ақ АДО жобаларын іске асыру және сүйемелдеу тәжірибесінің жинақталуымен АДО жобалау қызметі дамыды және бүгін жаңа деңгейге көтерілді.

АДО базасында Алматы қаласын дамыту Бағдарламасын және басқа да бағдарламалық құжаттарды іске асыру бойынша Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесі құрылды. Осылайша, АДО консультациялық және әдіснамалық функцияларды жүзеге асыратын қалалық жобалық басқару орталығы ретінде дамуда.

Бұл бағыттың маңыздылығы қаланы дамыту жоспарларының орындалу сапасына тікелей әсер ететін жобалық басқару Алматы Даму Бағдарламасының ғана емес, сонымен қатар БҰҰ ТДМ-нің мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізудегі негізгі буын болып табылатындығына байланысты үнемі өзектендіріліп, артып келеді.

Жобалық басқаруды дамыту екі бағытта жүзеге асырылады – Алматы қаласы әкімдігінің жобалау қызметін сүйемелдеу (жобалау кеңсесі) және жобалық талдау.

1-міндет. Қаланы дамыту бойынша жобалардың сапалы портфелін қалыптастыруды қамтамасыз ету, оларды сараптамалық қолдау, үйлестіру және іске асыру мониторингі

Орталық Азия қаласы әкімдігінің жобалау қызметін сүйемелдеу шеңберінде Алматы қаласы әкімдігінің жобалау кеңсесі базасында орналастырылған екі ұйымның бірі ретінде АДО Алматы қаласын дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған бағдарламасынан жобаларды іске асыруда әкімдік құрылымдарына ықпал етеді. Осы қызметті ретке келтіру үшін мынадай базалық бағыттарды іске асыру топтары құрылады (ББИАТ):

«Алматыгенплан» ҒЗИ» ЖШС базасында

- Полицентрлік даму;
- Көлік жүйесін дамыту;
- «Алматы қаласын дамыту орталығы» АҚ базасында
- ТКШ қызметтерінің сапасын арттыру;
- Қауіпсіз қала;
- Жасыл Алматы;

- Тұрақты экономикалық өсу;
- Жастарды қолдау, мәдениет пен спортты дамыту;
- Инклюзивті орта, білім және медицина;
- Ақылды қала;
- Мемлекеттік басқаруды дамыту.

Базалық бағыттар жобаларын іске асырудың негізгі мақсаты Алматы қаласын дамытудың қолайлы инвестициялық орта құру, орнықты экономикалық өсу, қала тұрғындарының өмірі қауіпсіздігі мен жайлылығын қамтамасыз ету, инфрақұрылым мен көлік жүйесін дамыту, сондай-ақ нәтижелілігі the Global Liveability рейтингінде Алматының позициясын жақсарту арқылы өлшенетін ТКШ қызметтерінің сапасын арттыру сияқты стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу болып табылады Index (EIU) және қала тұрғындарының ЖАО жұмысына қанағаттану деңгейін арттыру.

Жобалық қызметті сүйемелдеу мынадай міндеттерді орындауды қамтиды:

- Әкімдік жобаларының сапасын арттыру және тиімді іске асыру үшін жобалық басқаруды енгізу. Жобаларды басқару әдістемесі – жобалау қызметінің ережелері, рәсімдері мен үлгілері әзірленетін болады. Жобаларды басқару жөніндегі ережелер мен рәсімдердің дұрыс қолданылуын бақылау үшін жобаларға іріктеп аудит жүргізілетін болады. Жобаларды іске асыру сапасын бағалау үшін клиенттерге үнемі сауалнамалар жүргізілетін болады.
- Жобалық мониторинг жүйесін қалыптастыру, Алматы қаласында жобалау қызметінің нәтижелерін бағалау;
- Әкімдіктің жобалық қызметін ақпараттық сүйемелдеу;
- Қазақстандық стандарттар негізінде жобалық басқару құралдарын ілгерілету; жобалық қызметті әкімшілік, әдістемелік және технологиялық сүйемелдеуді жетілдіру; жобалау қызметіне қатысушылардың құзыреттерін арттыру және оларға консультациялық, әдіснамалық қолдау көрсету.

Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесінің жұмысын ұйымдастыру АДО үйлестіреді, жобаларды іске асыруды әдіснамалық және консультациялық қолдаумен ББИТ айналысады. ББИТ жұмысына базалық бағыттардың басшылары (Алматы қаласы әкімінің орынбасарлары, цифрландыру басқармасының басшысы, Алматы қаласы Әкімі Аппаратының басшысы) жетекшілік етеді, олар әкімдіктің жобалық Кеңсесінің Басшысымен (АДО Басқарма төрағасымен) бірге қала әкімі басқаратын Басқарушы комитетке мүше болып табылады және бағынады.

АДО үйлестіруші лауазымын атқара отырып, осы сипаттағы мәселелерді Басқарушы комитеттің қарауына шығара отырып, ББИТ-тың кросс-секторлық өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге ұмтылатын болады.

АДО даму бағдарламасын жасау кезінде жобалық кеңсе қалыптасудан қала жобаларын іс жүзінде іске асыруға көшу сатысында тұр. Мәселен, қала әкімінің төрағалығымен басқарушы комитет құрылды, оның құрамына

халықаралық тәуелсіз сарапшылар кіреді, Жобалық кеңсенің нормативтік құжаттары (ЖК туралы ереже, БК туралы ереже, жобалық қызметке қатысушылардың өзара іс-қимыл тәртібі) қабылданды, ББІАТ құрамы іс жүзінде толық қалыптастырылды, АДО-да сертификатталған мамандармен толтырылатын жеке құрылымдық бөлімшелер мен штат бірліктері құрылды. жобалық басқарма. Басқарушы комитеттің қарауына үнемі шығарылатын әкімдік жобаларының тізілімі қалыптастырылды, Жобалық басқару туралы ұлттық заңнамаға өзгерістер енгізу бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Тұтастай алғанда, «Инновациялық саладағы АДО-ны дамыту» мақсаты шеңберінде, ол АДО-ны әртүрлі қызмет салаларындағы тараптардың мүдделерін, ресурстары мен күш-жігерін біріктіруге арналған цифрлық және физикалық платформа ретінде, тұтастай алғанда және жекелеген қалалардың инновациялық дамуына байланысты мүдделер, мақсаттар мен идеялар бойынша сәйкес келетін әртүрлі ұйымдық және құқықтық нысандармен дамытуды көздейді атап айтқанда, АДО ұйымдық және әкімшілік қолдауды, ББІАТ жұмысын үйлестіруді жүзеге асыратын болады.

Әкімдік жобаларының басқарылуы мен сапасын арттыру үшін жобалық басқаруды енгізу.

Басым тәртіппен Алматы қаласының Жобалау кеңсесінде жобалық басқарудың ақпараттық жүйесін (ЖБАЖ) енгізу бойынша жұмыс жүргізілетін болады: жүйені талдау және Қаланы дамыту бағдарламасының ерекшеліктерін және Алматы қаласы әкімдігінің талаптарын ескере отырып, неғұрлым қолайлы жүйені таңдау; Іске қосу және тестілеу; жүйені қолдау және қызмет көрсету; жүйенің нәтижелері мен тиімділігін бағалау. ЖБАЖ жобалық басқаруды дамытудың негізгі құралына айналады: оған әкімдіктің ЖБАЖ жобалары бойынша барлық ақпарат енгізілетін болады және ол арқылы жобалық басқару процестерін автоматтандыру қамтамасыз етілетін болады.

АДО әкімдіктің жобалық қызметіне қатысушыларды ЖБАЖ-ға қосуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ оларға жүйені пайдалануда практикалық көмек көрсететін болады.

Бұдан басқа, ұлттық жобалардың мониторингі жөніндегі кеңсемен, орталық және жергілікті мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл ұйымдастырылады; Алматы қаласының 2021 – 2025 жылдарға арналған даму жоспарын, ұлттық жобаларды және т. б. іске асыру мәселелері бойынша тұрақты scrum-кездесулерге Алматы қаласы әкімдігі бөлімшелерінің жауапты өкілдерінің қатысуы.

Базалық бағыттарды іске асыру топтары жобаларды жоспарлауға және үйлестіруге, жобалар командаларын қалыптастыруға, бюджеттер мен ресурстарды басқаруға, сондай-ақ жобалардың іске асырылуына мониторинг пен бақылауды жүзеге асыруға қатысатын болады. Жобаларды тиімді басқару және қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін базалық бағыттарды іске асыру топтары

жобалық басқарудың озық әдістері мен технологияларын пайдаланатын болады.

Алматы қаласында жобалық мониторинг жүйесін қалыптастыру, жобалау қызметінің нәтижелерін бағалау. АДО Алматы қаласы әкімдігінде жобалық қызметті одан әрі жетілдіру және жақсарту мақсатында әкімдік жобаларын іске асыру нәтижелеріне тұрақты мониторинг пен бағалау жүргізетін болады.

Жобалық кеңсенің ситуациялық-талдау орталығы (ЖК СТО) мынадай функцияларды орындайтын болады:

– Алматы қаласына қатысты бөліктерде ұлттық жобалардың іске асырылу барысы туралы ақпарат жинауды, өңдеуді және ұсынуды қамтамасыз ету;

– жобаларға, міндеттер мен іс-шараларға өзгерістер мен түзетулерге уақтылы ден қою үшін нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізу дәрежесін ситуациялық талдау;

– жобалық басқарудың ақпараттық жүйесінің дашбордтарына нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізудің нақты мәндерін енгізуді қамтамасыз ету;

– Ұлттық жобалар шеңберінде жобаларды, іс-шаралар мен міндеттерді іске асыру барысына талдау және мониторинг жүргізу;

– жоспарлы көрсеткіштерден артта қалған жағдайда жобаларды, іс-шаралар мен міндеттерді түзету бойынша, сондай-ақ ситуациялық талдау және оларды іске асыру мәртебесін бағалау нәтижелері негізінде ұсынымдар дайындау.

ЖК СТО қалада іске асырылып жатқан жобаларды қоса алғанда, Алматы қаласының тыныс-тіршілігі мәселелері бойынша деректер мен ақпаратты жинаудың, сақтаудың, өңдеудің және визуализациялаудың бірыңғай жүйесін қалыптастыруда, сондай-ақ проблемалық мәселелерді анықтау және олар бойынша мүдделі қалалық қауымдастықтармен бірлесіп шешімдер әзірлеу үшін талдау жүргізуде АДО Ахуалдық орталығымен тығыз өзара іс-қимыл жасайтын болады.

Әкімдіктің жобалық қызметін ақпараттық қамтамасыз ету. Жобалық кеңсе АДО коммуникациялар кеңсесімен бірлесіп жобалық қызметтің перспективалық бағыттарын анықтау, әкімдік жобаларын жоспарлау және іске асыру барысы туралы хабардар ету, жекелеген жобаларды іске асыру мәселелері бойынша консенсусқа қол жеткізу үшін проактивті түсіндіру жұмыстарын жүргізу, одан әрі жұмыста талдау және есепке алу мақсатында кері байланыс алу үшін қала тұрғындарымен және басқа да мүдделі тұлғалармен белсенді коммуникацияларды қамтамасыз ететін болады.

Халықаралық стандарттар негізінде жобалық басқару құралдарын ілгерілету; жобалау қызметін Әкімшілік, әдістемелік және технологиялық қамтамасыз етуді жетілдіру; жобалау қызметіне қатысушылардың құзыреттерін арттыру және оларға консультациялық, әдіснамалық қолдау көрсету. Бұл міндет әкімдіктің, оның ведомстволық бағынысты және еншілес

ұйымдарының жобалық жетілу деңгейін арттыруға бағытталған және үш бағытта іске асырылатын болады.

Бірінші бағыт-неғұрлым тиімді тәжірибелерді анықтау үшін жобалық басқару саласындағы халықаралық тәжірибені талдау, ұсынымдар әзірлеу және оларды енгізу бойынша жұмыстар жүргізу.

Екінші бағыт –АДО жобаларды басқарудың озық әдістері мен құралдарын пайдалана отырып, жобаларды жоспарлау мен іске асырудың сапасын арттыруда әкімдікке белсенді жәрдемдесетін болады. Алматы қаласының әкімдігінде жобаларды басқару процестеріне талдау, оларды НҚА-да белгіленген талаптармен салыстыру, сәйкессіздіктерді анықтау және оларды жою бойынша жұмыс жүргізілетін болады. Сондай ақ НҚА талаптарындағы өзгерістерге сәйкес жобаларды басқару процестерін тұрақты жаңарту және бейімдеу жүргізілетін болады.

Үшінші бағыт – жобалық қызметке қатысушыларға консультациялық, әдіснамалық қолдау көрсету және олардың құзыреттерін арттыру. Осы бағыт шеңберінде АДО мынадай қызметтер көрсететін болады: жобаларды жоспарлау, бағалау және мониторингілеу бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлеу; ықтимал тәуекелдерді бағалауды, жобаны іске асырудың оңтайлы стратегиялары мен тактикаларын таңдауды, қажетті ресурстарды айқындауды және жұмыстарды орындау мерзімдерінің сақталуын бақылауды қоса алғанда, жобаларды іске асырудың барлық кезеңдерінде консультациялық қолдау; жоба қатысушыларын жобаларды басқару әдістеріне, соның ішінде тренингтерге, семинарларға және воркшоптарға және т. б.

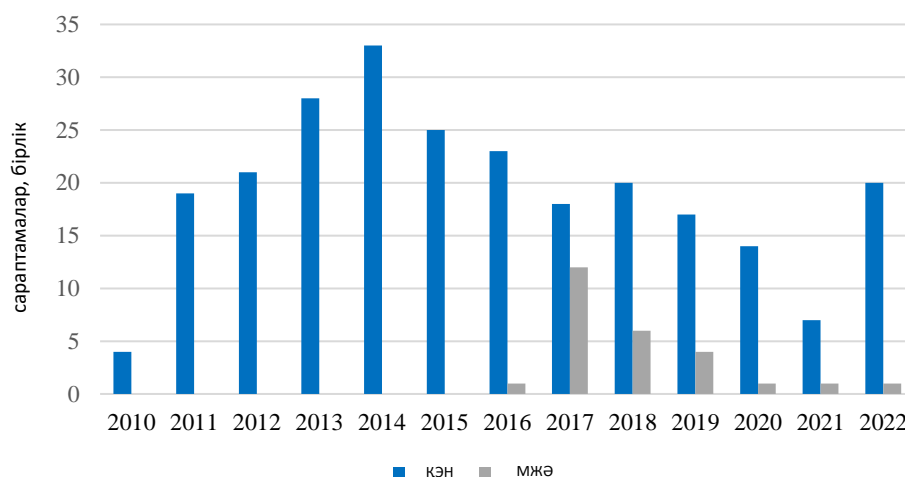
Алматы әкімдігінде жобалық басқаруды дамыту жобаларды іске асырудың тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді және белгіленген мақсаттар мен стратегиялық жоспарларға сәйкес қаланың тұрақты дамуын қамтамасыз етуге жәрдемдесетін болады. Осының арқасында қала тұрғындар мен инвесторлар үшін жайлы әрі тартымды бола алады, сондай-ақ өзінің экономикалық және әлеуметтік әлеуетін арттыра алады.

2-міндет. Әкімдікке мемлекеттік инвестициялық жобаларға сараптама жүргізу және басқа да қаржы-экономикалық мәселелер бойынша уақтылы және сапалы қызмет көрсету (НҚА талаптарына сәйкес)

АДО жүзеге асыратын жобаларға сараптама мыналарды қамтиды:

- Бюджеттік инвестицияларға экономикалық сараптама жүргізу (2010 жылдан бастап ҚЭН және ТЭН);
- МЖӘ жергілікті жобаларына сараптама жүргізу (2016 жылдан бастап).

Сараптамалардың саны

Сондай-ақ, АДО жобалық қызмет пен бюджеттік инвестициялардың тиімділігін арттыруға ықпал етті. 2010 – 2022 жылдар кезеңінде қоғам

ҚЭН, ТЭН, МЖӘ жобалары бойынша 277 қорытынды, оның ішінде 12 жоба бойынша теріс қорытындылар берілді. Бұдан басқа, 2010 – 2022 жылдар кезеңінде инвестициялардың негізсіздігіне және өз қаражатының болуына байланысты пысықтауға 12 жоба жіберілді.

АДО алдағы кезеңде қаланы дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың бюджеттік тиімділігін арттыру бөлігінде *сараптамалар мен басқа да міндеттерді орындау арқылы бюджет қаражатын тиімді инвестициялауды және пайдалануды қамтамасыз етуді жалғастырады.*

Осы қызмет шеңберінде Қоғам Бюджеттік инвестициялық жобалардың ТЭН, бюджеттік инвестициялардың ҚЭН және МЖӘ жергілікті жобаларына сараптама жүргізуді жалғастырады, сондай-ақ мынадай функциялар жоспарланады:

- Жергілікті бюджеттік инвестициялардың іске асырылуына мониторинг және бағалау жүргізу;
- Тарифтердің есептеулерін тексеру және қалалық шаруашылыққа қатысты қаржы-экономикалық мәселелер бойынша талдау жүргізу.

Жергілікті бюджеттік инвестициялардың іске асырылуына мониторинг және бағалау жүргізу. АДО-ның ағымдағы қызметі Алматы қаласы әкімдігінің Бюджеттік инвестицияларды және жергілікті МЖӘ жобаларын жоспарлау бөлігіндегі жұмысымен байланысты, онда қоғам жобалар мен жоспарланған инвестициялардың негізділігі мен нәтижелілігі, сондай-ақ жүзеге асырылуы мен тиімділігі тұрғысынан сараптама жүргізеді. Сараптама нәтижелері бойынша АДО бағалау береді, ұсынымдар енгізеді, соның негізінде жобалар мен инвестицияларды одан әрі іріктеу және/немесе оларды пысықтау жүргізіледі. Мониторинг бөлігінде қоғам бюджет қаражаты бөлінген сәттен бастап жобалардың іске асырылу барысы туралы ақпаратты талдау жөніндегі іс шараларды жүргізуге жәрдемдесетін болады.

Тарифтердің есептеулерін тексеру және қалалық шаруашылыққа қатысты қаржы-экономикалық мәселелер бойынша талдау жүргізу. Қоғам тарифтер мен субсидиялардың есептеулерін, сондай-ақ жолаушыларды әлеуметтік маңызы бар тасымалдауды жүзеге асыруға байланысты тасымалдаушылардың шығындарын тексеру жөніндегі іс-шараларға ықпал етуді жалғастырады. Сондай-ақ АДО қала шаруашылығына қатысты қаржы-экономикалық мәселелер бойынша талдамалық жұмыс жүргізуді жалғастырады.

Стратегиялық бағыт 3. Байланыс кеңсесі: кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту

Мақсат. Қала тұрғындарымен және басқа да стейкхолдерлермен олардың мүдделерін есепке алуға және қаланың тұрақты даму процестеріне тартуға бағытталған коммуникациялардың тиімділігін арттыру.

БҰҰ ТДМ-нің әлеуметтік компоненті өмір сүру деңгейі мен сапасымен, жұмыспен қамтумен, қауіпсіздікпен және т. б. байланысты. АДО осы бағыттағы қызметтің тиімділігін қала тұрғындарымен қалалық орта мен қызметтердің негізгі тұтынушылары ретінде ұзақ мерзімді серіктестік орнатуда, сондай-ақ халықтың қажеттіліктері мен тілектері туралы ақпараттың бастапқы көзімен байланыстырады.

АДО қолданыстағы **бағыттарды дамытуды жалғастырады:**

- 1) Алматы қаласы әкімдігінің қызметін ақпараттық сүйемелдеу;
- 2) «Open Almaty» қоғамдық қабылдау» жобасы;
- 3) «Халық қатысатын Бюджет» жобасы.

1-міндет. Алматы қаласы және аудандар әкімдігінің қызметін ақпараттық сүйемелдеу

Халықпен жұмыс істеудегі және қала тұрғындарымен әріптестік қарым-қатынас орнатудағы маңызды бағыттардың бірі қаланың жергілікті атқарушы органдарының қызметі туралы, сондай-ақ жалпы қалалық даму мәселелері бойынша сапалы және уақтылы хабардар ету болып табылады.

АДО ақпараттық материалдарды дайындау, мониторинг жүргізу, әкімдіктің интернет-сайттары мен әлеуметтік желілерін әкімшілендіру, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын талдау және жоспарлау арқылы Алматы қаласы әкімі мен әкімдігінің қызметін ақпараттық және контенттік сүйемелдеу жөніндегі қызметке қатысуды жалғастырады.

Қоғам қала тұрғындарын жүргізіліп жатқан жұмыстардың нәтижелері және оларды толғандыратын тақырыптар бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы хабардар ету үшін олардың санын біртіндеп арттыра отырып ***ақпараттық материалдар дайындауды*** қамтамасыз етуге ниетті.

АДО нақты жобаларды іске асыруды қоса алғанда, қаланы дамыту жөніндегі жедел ағымдағы қызмет бойынша ғана емес, сонымен қатар үздік әлемдік тәжірибелер мен инновацияларды, оның ішінде әлеуметтік технологияларды бейімдеуге қаралатын стратегиялық мәселелерге, тұжырымдамалық тәсілдерге қатысты ақпараттық-түсіндіру материалдарын дайындауға және таратуға жәрдемдесетін болады.

Сондай ақ қоғам қаланың Бірыңғай ақпараттық жүйесі шеңберінде арналарды кеңейту және қала тұрғындарын ақпараттандыру сапасын жақсарту

үшін технологиялық мүмкіндіктерді пайдаланатын болады.

Алматы қаласының әкімдігі мен АДО тұрғындардың мүдделерін негізге ала отырып, қаланы дамыту жөніндегі қызметті жүзеге асыратындықтан, қоғамдық пікірді мониторингілеу және талдау халыққа көрсетілетін қызметтердің сапасын арттырудың негізгі құрамдас бөліктерінің бірі болып табылады.

Қоғам әкімдіктің қызметі туралы сапалы ақпараттандыруға және тұрғындармен әріптестік қатынастар орнатуға ықпал етуді жалғастырады; сапалы байланыс және белсенді ден қою арқылы атқарушы органдардың жұмысына деген сенім деңгейін арттырады.

Аталған міндеттерді орындау нәтижесінде қала тұрғындарының ақпараттандырылуын, әкімдік пен АДО-ның қаланы ағымдағы және перспективалық сипатта дамыту жөніндегі жұмысының мақсаттары мен мазмұны туралы түсініктерін кеңейтуге қол жеткізілетін болады. Сапалы қоғамдық коммуникацияларды ұйымдастыру қалаға қала дамуын партисипативтік жоспарлауды дамытуға, со-creation енгізуге, сол арқылы даму процесінің тұрақтылығын арттыруға және оның нәтижелерін жақсартуға мүмкіндік береді.

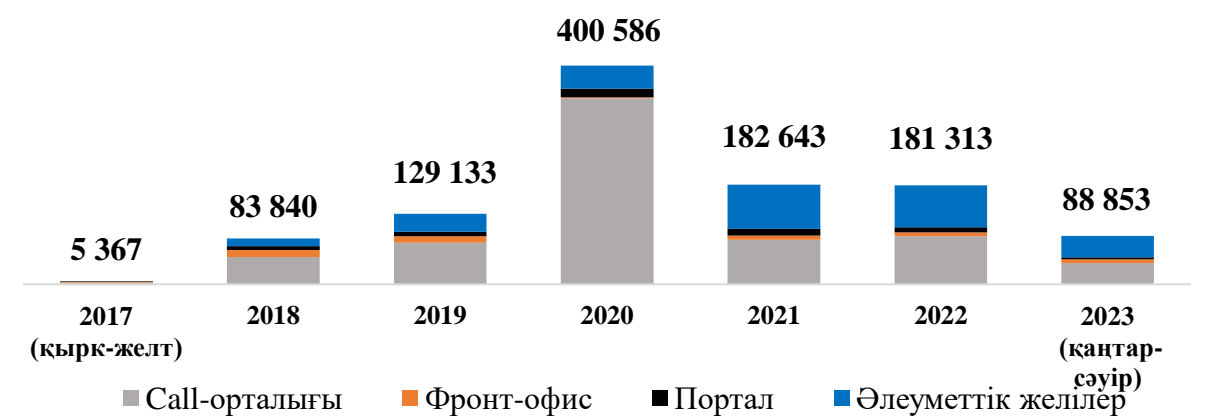
2-міндет. «Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесін одан әрі дамыту

«Open Almaty» функциялары 1308 колл-орталығы, фронт-офис, интернет-портал, әкімдіктің әлеуметтік желілердегі аккаунттары арқылы өтініштерді қабылдау және өңдеу; Алматы қаласының мемлекеттік органдары мен ұйымдарының жауаптарының сапасын бақылау; Алматы қаласының тұрғындарымен кері байланысты қамтамасыз ету, сондай-ақ қоғамдық қатысу жобаларын іске асыру болып табылады («Алматы қаласының Халық қатысатын Бюджет»).

«Open Almaty» қызметі басталғаннан бері 1 млн-нан астам өтініш келіп түсті. Өтініштердің шамамен 90%-ы әлеуметтік желілер мен колл-орталыққа тиесілі.

«Open Almaty» персоналының құзыреті өтініш берушілерге күн сайын толықтырылатын білім базасын пайдалана отырып, жергілікті жерде консультациялар беруге мүмкіндік береді, бұл өз кезегінде қала тұрғындарымен өзара іс-қимылдың жеделдігіне, сондай-ақ мемлекеттік органдарға өтініштер санының азаюына (яғни жүктеменің азаюына) оң әсер етеді.

Open Almaty қызметіне қоңыраулар саны

Барлық өтініштер аппараттық-бағдарламалық кешенде (АБК) тіркеледі, оның функционалы әрбір өтінімнің орындалуына жүйелі бақылау жүргізуге мүмкіндік береді. Жауапты орындаушылардың жауап беру сапасы мен уақтылығын «Open Almaty» инспекторлары бақылайды. Бұдан басқа, өтініштер бойынша статистика апта сайын қала басшылығына аппараттық кеңестерде айтылады, бұл әкімдіктің барлық ведомстволық бағынысты ұйымдарының орындаушылық тәртібін арттыруға мүмкіндік береді.

АБК-ке Алматы әкімдігінің 50-ден астам ұйымы қосылған: аудандық әкімдіктер, қалалық басқармалар, ведомстволық бағынысты ұйымдар («Алматы Су» МКК, «Алматы жылу желілері» ЖШС, «Алматы Қала Жарық» ШЖҚ МКК және т. б.).

«Open Almaty» қоғамдық қабылдау бөлмесінің мемлекеттік органдармен жұмысы АДО – ның «Open Almaty» жұмысы шеңберінде мемлекеттік органдармен, мемлекет қатысатын ұйымдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл тәртібі (бұдан әрі-өзара іс-қимыл тәртібі) шеңберінде жүзеге асырылады.

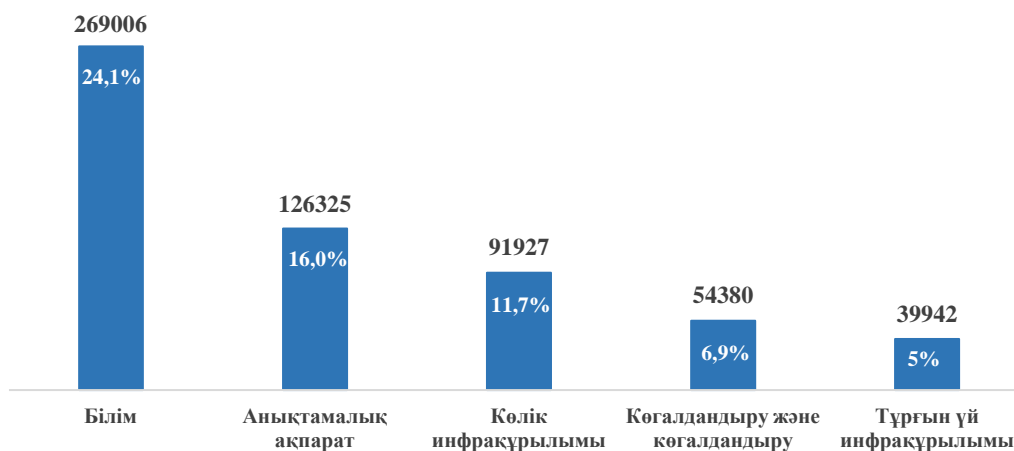
Өзара іс-қимыл тәртібі Жеке және заңды тұлғалардың колл-орталық, фронт-офис және «Open Almaty» интернет-порталы арқылы келіп түскен өтініштерімен жұмыс істеу алгоритмін қамтиды.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібін реттейтін ҚР Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің 2021 жылы қолданысқа енгізілуіне байланысты қолданыстағы өзара іс-қимыл тәртібіне тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Өзара іс қимыл тәртібінің жаңартылған редакциясы АДО әзірледі және барлық басқармалармен және аудандық әкімдер аппараттарымен келісілді.

«Open Almaty» - ге негізінен Алматының тыныс-тіршілігі мен инфрақұрылымына (абаттандыру; көлік инфрақұрылымы және ТКШ инфрақұрылымы және т. б.) қатысты өтініштер; анықтамалық ақпарат сұраулары (байланыстар, ұйымдардың мекенжайлары), сондай-ақ білім беру мәселелері

(мектептер, балабақшалар)келіп түседі.

Ең танымал 5 Топ санаты

Қоғамдық қабылдау бөлмесінің тәжірибесі мен құзыреті оны түрлі қалалық және республикалық жобалар мен іс-шараларды іске асыруға тартуға мүмкіндік береді: республикалық референдум (2022 ж.); ҚР Президентінің кезектен тыс сайлауы (2022 ж.); бизнеске келтірілген залалды өтеу (2022 ж.); Covid-19 мәселелері бойынша Алматы тұрғындары үшін жедел желі (2020 ж.) және т. б.

Барлық басқа өңірлердің ұқсас қалалық қызметтеріндегідей, «Open Almaty» - де барлық мемлекеттік органдармен және коммуналдық ұйымдармен өзара іс-қимыл құрылған, ахуалдық орталық бар, өтініштерге талдау жүргізіледі. Алайда, мұндай қалалық қызмет ешбір өңірде қоғамдық қатысу жобаларын жүзеге асырмайды, ал Алматыда «Open Almaty» белсенді қатысуымен Қазақстанда алғаш рет «Халық Қатысатын Бюджеттің» пилоты іске асырылды, кейіннен ҚР Қаржы министрлігінің «Халық Қатысатын Бюджет» өткізудің қолданыстағы тәртібінің негізін құрайтын өткізу қағидалары әзірленді. 2019 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін «Open Almaty» осы жобаны іске асыруға, әдіснамаға және кеңес беруге жауапты.

«Open Almaty» мемлекеттік органдар мен тұрғындардың қалалық өмір мәселелері бойынша өзара іс-қимылының негізгі алаңы болып табылатындығымен қатар, «Open Almaty» Алматыда балаларды балабақшалар мен бірінші сыныптарға орналастыру бойынша ақпараттың жалғыз көзі болып табылады.

Сондай-ақ, қажет болған жағдайда Қоғамдық қабылдау Алматының өзекті күн тәртібіне кіретін түрлі тақырыптар бойынша консультацияға қосылады: ШОБ үшін түсініктемелер(бизнеске келтірілген залалды өтеу); республикалық сайлау және референдум өткізу бойынша сайлаушылардың консультациялары және т. б.

«Open Almaty» тарапынан жедел кері байланыс, өтініштер мен кері байланысты апта сайын талдау белсенді ден қоюды және қала тұрғындарын

толғандыратын тақырыптар бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы хабардар етуді қамтамасыз етеді. Сапалы кері байланыс атқарушы органдардың жұмысына деген сенімді арттырады.

Қазіргі уақытта азаматтардың сұраныстарына жедел ден қоюды, тұрғындардың өтініштері негізінде әкімдікті талдамалық және әдіснамалық қолдауды және қоғамдық қатысу жобаларын іске асыруды қамтамасыз ететін «Open Almaty» Алматы қаласы әкімдігінің қоғамдық қабылдауының қолданыстағы аналогтары жоқ.

Бүгінгі таңда Қоғам «Open Almaty» аясында *азаматтардан бір күнде қабылданған өтініштер санын біртіндеп ұлғайтуға ниетті*. Ол үшін қоғамдық қабылдау бөлмесінің тиімділігін арттыру қажет.

Ең алдымен, аппараттық-бағдарламалық кешенді жетілдіру қажет болады. «Open Almaty» АБК пысықтау мен дамытуда шектелген монолитті сәулет базасында құрылғандықтан, 2017 жылдан бастап АБК-де «Open Almaty» автоматтандыру және неғұрлым тиімді қызметі үшін қажетті жаһандық пысықтаулар жүргізілген жоқ. Осыған байланысты, 2023 жылдан бастап қоғамдық қабылдау бөлмесінің аппараттық-бағдарламалық кешенін микросервистік архитектураға көшіру бойынша жұмыс жүргізілуде, бұл өтініштерді тіркеу және өңдеу, өтініштерді өңдеу мерзімдері мен сапасын бақылау, статистиканы қалыптастыру және өтініштерді санаттау және т. б. бөлігінде персоналдың жұмысын оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, өтініштерді өңдеу процестерін автоматтандыру енгізілетін болады, бұл өтініштердің өсіп келе жатқан көлемін сапалы қамтуды қамтамасыз етуге және бұл ретте өтініштерді өңдеу мен жауаптар берудің жоғары жылдамдығын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Қала тұрғындарының өтініштеріне жауаптардың сапасы көбінесе мемлекеттік органдардың-адресаттардың жұмыс мерзімі мен сапасына байланысты болғандықтан, қоғам олардың рейтингі мен антирейтингін жасауды жоспарлап отыр. Оларды жасау кезінде жауаптардың сапасы, мемлекеттік органдардың жауаптарды ұсыну мерзімдерінің уақтылығы ескерілетін болады. Бұдан басқа, өтініш берушілердің мемлекеттік органдардың жауаптарының сапасына және жауаптар беру мерзімдеріне қанағаттануын бағалау модулінің деректері пайдаланылатын болады, яғни қала тұрғындарының-өтініш берушілердің кері байланысы ескерілетін болады. Осы қызметтің нәтижесінде қоғам қала тұрғындарының өтініштерімен жұмыс істеу бөлігінде мемлекеттік органдардың орындаушылық тәртібін арттыруды көреді.

Келіп түскен өтініштердің негізінде қоғамдық қабылдау бөлмесі қала тұрғындарының ең танымал жалпықалалық сұраныстары бойынша: көгалдандыру; сумен жабдықтау; қоғамдық көлік; жарықтандыру және т. б. бойынша толық талдамалық анықтамалар дайындайды.

Әкімдіктің сұрауы бойынша мерзімді негізде қаланың түрлі нүктелік проблемалық мәселелері бойынша жедел талдаулар дайындалуда: скутерлер, жасыл желектерді суару, су басу, қар тазалау, нүктелік құрылыс, мектепте тегін тамақтану және т. б.

Азаматтардың өтініштер массивін талдау нәтижелері негізінде халықты алаңдататын ең жиі кездесетін, өткір мәселелер анықталады. Осы мәселелер туралы ақпарат анықталған проблемалық мәселелерді шешу бойынша алдын алу шараларын қабылдау үшін қала басшылығына жеткізіледі. Бұл тәсіл қала әкімшілігіне қоғамдағы шиеленісті қадағалап, жағдайдың өзгеруіне уақтылы жауап бере отырып, белсенді жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

Жалпы, «Open Almaty» алдағы жұмысы қала халқының ЖАО жұмысына қанағаттану деңгейін арттыру үшін азаматтардың өтініштерімен жұмысты жетілдіруге бағытталатын болады.

3-міндет. «Халық қатысатын Бюджет» жобасын одан әрі дамыту

2019 жылы Алматы қаласының әкімдігі АДО- мен бірлесіп партисипативтік бюджеттеу қағидаттарына негізделген «Халық қатысатын Бюджет» пилоттық жобасын енгізді. Жобаның мақсаты-қала тұрғындарының бастамалары мен ұсыныстары негізінде Алматы аудандарының аумақтарын дамыту және абаттандыру.

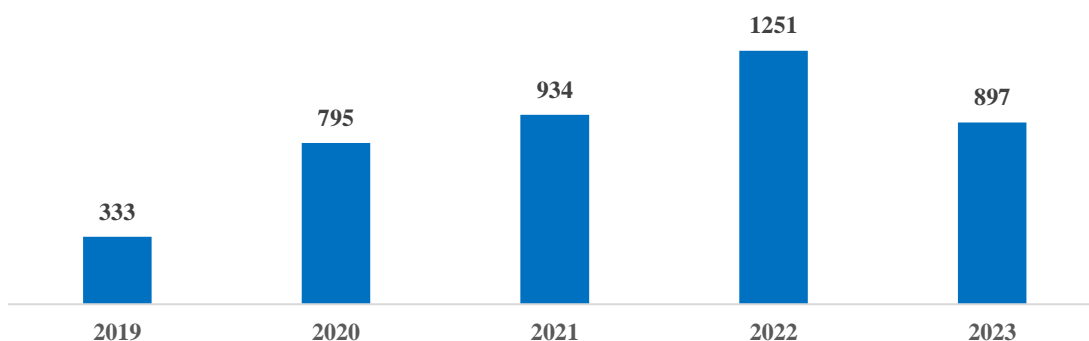
Осы жобаны іске асыру мақсатында «Open Almaty» АБК пысықтау мақсатында, мамандандырылған интернет-портал әзірлеу қамтамасыз етілді open-almaty.kz доменінде өтінімдерді қабылдау және дауыс беру функционалымен пысықталды. Сондай – ақ, жол картасы, алгоритм, өткізу қағидаларының жобасы әзірленді, өтінім беруден бастап дауыс беру қорытындысын шығаруға дейінгі процестің барлық кезеңдерінің тетіктері пысықталды.

Тұрақты негізде «Open Almaty» әкімдік тұрғындары мен өкілдерін жобалық ұсыныстарды беру, пысықтау және қарау рәсімдеріне оқыту үшін тренингтер, семинарлар өткізеді, жобаларға қатысушылар мен авторларға кеңес береді.

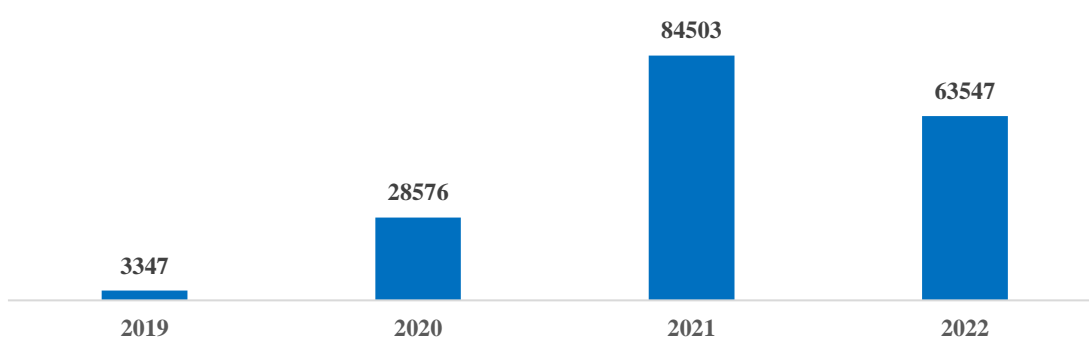
Қала тұрғындары ұсынған жобалық ұсыныстардың саны артты

333 2019 жылы 1 251-ге дейін 2022 жылы тұрғындардың жобалық ұсыныстарының жыл сайынғы өсуі және үздік жобаларға дауыс берудегі белсенділік азаматтардың азаматтық белсенділігінің артуын көрсетеді.

Өтініштер мен жобалар саны

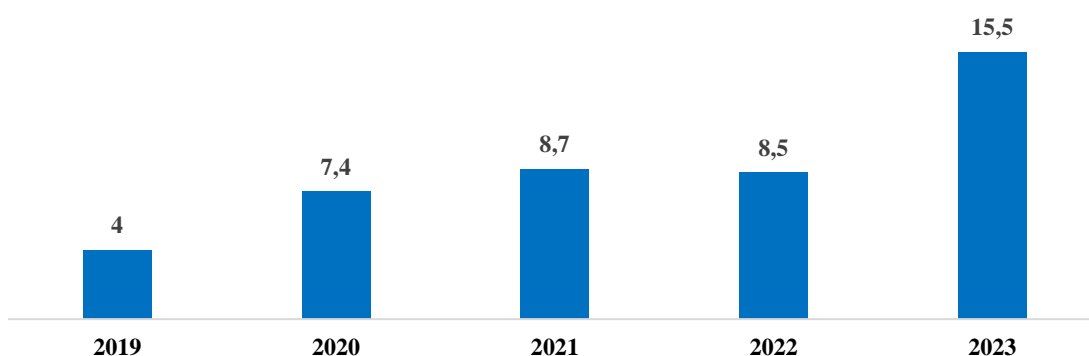

Дауыстар саны

Азаматтардың өтініші бойынша жобаларға бөлінген бюджеттік қаражат көлемі де артты..

Іске асыруға арналған қаражат, млрд

«Халық қатысатын Бюджет» жобасын одан әрі дамыту Алматы тұрғындарын бірлескен бюджеттеу процестеріне тартуды кеңейтуге және жоба туралы халықтың хабардарлығын арттыруға бағытталатын болады.

Қоғамның алдыңғы қызметін талдау жоба туралы ақпараттандырудың қарқындылығы мен азаматтардың жобалық ұсыныстарының саны арасындағы байланысты көрсетеді. Осыған байланысты АДО қала тұрғындарын мәтіндік, графикалық және бейне материалдарды әзірлеу, мақсатты жарнаманы іске қосу

арқылы хабардар етуді жалғастырады және күшейтеді. **«Халық қатысатын бюджеттің» іске асырылуы туралы хабардар ету мақсатында азаматтар үшін жарнама көрсетілімдерінің санын ұлғайту көзделіп отыр.** Бұдан басқа, Қоғам азаматтардың бұрын қабылданған және мақұлданған жобалық ұсыныстарының нәтижелері бойынша жекелеген аудандарды, үйлерді, аулаларды және т.б. абаттандырудағы оң өзгерістердің мысалдары туралы материалдарды таратуға жәрдемдесетін болады.

Қоғам қала тұрғындарын ішкі және сыртқы жағдайлар жасау арқылы «Халық қатысатын Бюджет» жобасы шеңберінде партисипативтік бюджеттеу процестеріне тартуға ұмтылатын болады.

Мәселен, жобаны іске асырудың ішкі жағдайларын жақсарту үшін қолданыстағы «Халық қатысатын Бюджет» интернет-ресурсын жаңғырту (UI/UX, ыңғайлылық, эргономика және т.б. ескере отырып оңтайландыру) жүргізілетін болады. Алгоритмдерді, жол карталарын және т. б. әзірлеу есебінен жобаны әдіснамалық сүйемелдеу күшейтілетін болады. Сондай-ақ, бір күнтізбелік жылда «Халық қатысатын Бюджет» бірнеше циклін өткізудің техникалық мүмкіндігі қамтамасыз етіледі, өйткені жобаның тиімділігі мен тұрғындардың белсенділігін ескере отырып, әкімдік екі циклды өткізу туралы шешім қабылдады (бірінші циклдің басталуы-наурыз айында, екіншісі-екінші жартыжылдықта).

Сыртқы жағдайлар бөлігінде Қоғам жобаға қатысушылардың хабардарлығын, білімі мен қажетті құзыреттерін арттыруға ұмтылатын болады. АДО аудандық әкімдіктердің қызметкерлері, сондай-ақ Алматы тұрғындары үшін тұрақты негізде консультациялар өткізетін болады.

Сондай-ақ, Қоғам кездесулер, форумдар, пікірталастар, Басқа аймақтармен тәжірибе алмасу және т. б. арқылы қала тұрғындары мен әртүрлі мемлекеттік органдар мен ұйымдар арасындағы тұрақты диалогты ұйымдастыру арқылы аумақтарды басқарудың тиімділігін арттыру құралы ретінде жобаның мәнін түсінуді қолдауға ниетті.

5. ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ ЖӘНЕ КӨРСЕТКІШТЕРДІ ЕСЕПТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ

АДО-ның 2023-2026 жылдарға арналған даму бағдарламасын іске асыруды бағалау мынадай ҚНҚ бойынша жүзеге асырылатын болады:

№	Қызметтің негізгі көрсеткіші	Бірлік	Негіздеме	Есептеу әдістемесі	Мақсатты мәні, жылы				Деректер көзі
					2023	2024	2025	2026	
Стратегиялық бағыт 1. Think tank: Алматының дамуын стратегиялық және тактикалық жоспарлауға ықпал ету									
1	Алматы қаласы әкімдігінің қызметін талдамалық және үйлестіру арқылы the global Liveability Index (EIU) рейтингінде Алматының позициясын арттыруда көрсетілген нәтижемен қаланың тыныс-тіршілігі салаларын дамытуға ықпал ету	Орын	The Global Liveability Index рейтингі қала өмірінің негізгі салаларының жай-күйін жақсарту арқылы қаланы дамыту бағдарламаларын іске асыру сапасын көрсететін интегралды көрсеткіш ретінде қарастырылады.	Рейтингтегі позицияны арттыру (база үшін 2022 жылдың қорытындысы бойынша позиция алынады)	Жылы на кемінде 6	Жыл ына кемінде 6	Жыл ына кемінде 6	Жыл ына кемінде 6	АДО есептілігі, АДО деректері, әкімдіктің есептік құжаттамасы, the Global livability рейтех (EIU) рейтингі, деректер EIU
2	Ақпараттық модульдерді, Сервистерді және талдамалық есептерді енгізу (жыл сайын)	Саны	Ахуалдық орталық жобаларды, әкімдіктің операциялық қызметін іске асырудағы тиімділікті күшейту және арттыру үшін ақпараттық модульдерді, Сервистерді және талдамалық есептеулерді іске асыруды және енгізуді қамтамасыз етеді Алматы қ., деректерге	Алматы қаласы әкімдігінің жобалары мен операциялық қызметін іске асыруда қолданылатын ахуалдық орталықтың ақпараттық модульдерінің, сервистерінің және	3	5	7	9	АДО есептілігі

			негізделген қабылданатын шешімдердің сапасын арттыру	талдамалық есептеулерінің саны					
Стратегиялық бағыт 2. Жобалық кеңсе: әкімдіктің жобаларын сапалы жоспарлауға, дайындауға және іске асыруға ықпал ету									
3	Әкімдік ұйымдарының табысты жобаларды іске асыру қабілетінің индикаторы ретінде халықаралық стандарттарға сәйкес әкімдіктің жобалық басқармасының жетілу деңгейін арттыру (жинақтаумен)	%	Әкімдік жобаларын басқару тиімділігін арттыру, оларды іске асыру сапасын арттыру және Мемлекеттік бағдарламалар мен жобалар шеңберінде қойылған мақсаттарға қол жеткізу	(Жақсартулар енгізілгеннен кейін жобалық басқарудың жетілу деңгейі- жақсартулар енгізілгенге дейін жобалық басқарудың жетілу деңгейі)*/ Жақсартуларды енгізуге дейінгі жобаны басқарудың жетілу деңгейі * 100%	50	100	150	200	Жоба кеңсесінің деректері
4	Қаланы дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың бюджеттік тиімділігін арттыру бөлігінде орындалған сараптамалардың және басқа да міндеттердің саны (жыл сайын)	Бірлік	Бюджет қаражатын тиімді инвестициялауды және пайдалануды қамтамасыз ету	$A = B + C$ Орындалған сараптамалар және басқа да міндеттер саны (МЖӘ регламентін әзірлеу, ҚР заңнамасына өзгерістер енгізу және т. б.) = орындалған сараптамалар саны + орындалған басқа да міндеттер саны	Жылы на кемінде 23	Жылына кемінде 24	Жылына кемінде 25	Жылына кемінде 26	АДО есептік деректері
Стратегиялық бағыт 3. Байланыс кеңсесі: кері байланыстың тиімділігін арттыру және қала тұрғындарын қаланың даму үдерістеріне тарту									
5	Әкімдікке Алматы қаласының	%	Тұрғындардың сұрауларына сапалы	$A = (C/B) * 100$, мұндағы	58	60	63	66	АДО есептік деректері

	<p>тұрғындарымен жедел кері байланысты қамтамасыз етуге ықпал ету, оның ішінде мемлекеттік органдарға өтініштер жібермей, жергілікті жерде консультациялар өткізу (жинақтаумен)</p>		<p>жылдам жауап беру жедел ақпараттандыруды және қала тұрғындарымен сапалы диалогты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Өз кезегінде, халықпен қарым-қатынасты күшейту, қызмет көрсету, адам орталықтылығы және мәселелерді шешудегі белсенді көзқарас қала тұрғындарының ЖАО қызметіне деген сенім деңгейін арттырады.</p>	<p>А-жылдам жауаптар берілген өтініштердің үлесі; В-өтініштердің жалпы саны; С-жылдам жауаптар берілген өтініштердің жалпы саны</p>					
--	---	--	--	---	--	--	--	--	--

**- прогресс 2023 жылдан бастап есептеледі.*

6. ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ КЕЗЕҢДЕРІ

Бірінші кезең: 2023-2024	Екінші кезең: 2025-2026
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ақылды тұрақты даму платформасын және Алматы қаласының қоғамдық алаңын іске қосу. 2. Ақылды даму, дөңгелек экономика, со-creation бағытында зерттеулер жүргізу. 3. БҰҰ ТДМ-ға қол жеткізуге және еіu рейтингінде жыл сайын 6 пунктке қаланың позициясын жақсартуға ықпал ету. 4. Ахуалдық орталықты 5 ақпараттық модульді, Сервистерді және талдамалық есептеулерді іске қосумен Алматы қаласының деректерді визуализациялаудың бірыңғай орталығы ретінде дамыту. 5. Қаланың «цифрлық егізін» құруға ықпал ету. 6. 6. Жобалық басқару бойынша ЖҰТ әзірлеу. 7. Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесінің жұмысына салалық сарапшыларды тарту, ББИАТ. 8. Әкімдік қызметкерлерін жобаларды басқару негіздеріне оқытуды ұйымдастыру. 9. Алматы қаласының Жобалық кеңсесінде жобалық басқарудың Ақпараттық жүйесін іске қосуға және іске қосуға дайындық. 10. Алматы қаласының жобалық кеңсесінде жобаларды басқару процестерін талдау, НҚА талаптарына сәйкес келтіру. 11. Әкімдік құрылымдары үшін жобаларды басқару бойынша Консалтингтік қызметтер құру. 12. Жобаларды мониторингтеу жүйесін құру. 13. Жобалау кеңсесінің Ситуациялық-талдау орталығын іске қосу. 14. Қаланы дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың бюджеттік тиімділігін арттыру бөлігінде кемінде 24 сараптаманы және басқа да міндеттерді орындау. 15. Дайындау және жариялау 16. Әкімдіктің қызметі және қала құрылысы туралы 600 материал (2023 ж. – 550). 17. «Open Almaty» АБК-нің микросервистік архитектураға көшуі, чат – ботты енгізу, азаматтардың қабылданатын өтініштері санының өсуі – күніне орта есеппен кемінде 400 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ақылды шешімдерді әзірлеу, сапалы жаңа нәтижелерге қол жеткізе отырып, ақылды орнықты даму платформасы негізінде смарт жобаларды іске асыру. 2. БҰҰ ТДМ және ЕІU рейтингіне қатысты мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ету. 3. АДО-ның ақылды орнықты даму жөніндегі халықаралық жобалар мен бастамаларға мүшелігі, іс-шараларға қатысу, ынтымақтастық туралы меморандумдар және т. б. 4. Ахуалдық орталық базасында іске қосу 5. 16 ақпараттық модульдер, сервистер және аналитикалық есептеулер. 6. Ахуалдық орталықтың мемлекеттік органдарға, халыққа, бизнеске және т. б. мүдделі тараптарға дата-аналитика ұсынуы. 7. АДО жобаларына білімді басқару, Машиналық оқыту, ai, блокчейн-технологиялар жүйесін енгізу. 8. Халықаралық стандарттарға сәйкес Алматы қаласының жобалық кеңсесінің жобалық жетілу деңгейін 3-деңгейге дейін 200% - ға арттыруға ықпал ету. 9. Жобаны басқару процестерін жақсарту. 10. Әкімдік құрылымдарында қажетті ресурстар болған кезде Алматының даму бағдарламасын іске асыру бойынша Жол карталары шеңберінде тізілімге енгізілген жобаларды уақтылы сапалы іске асыру. 11. Жол карталарынан жобаларды мониторингпен қамту. 12. Қаланы дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың бюджеттік тиімділігін арттыру бөлігінде кемінде 25 (2025 Ж.) және 26 (2026 ж.) сараптамаларды және басқа да міндеттерді орындау. 13. Дайындау және жариялау 14. Әкімдіктің қызметі және қала құрылысы туралы 700 материал. 15. Азаматтардың қабылданатын

<p>өтініш (2023-350).</p> <p>18. Азаматтардың өтініштері бойынша жылдам жауаптар үлесіне 58% (2023 ж.) және 60% (2024 ж.) деңгейінде қол жеткізу.</p> <p>19. 2023 жылы азаматтар үшін жарнама көрсетілімдерінің 620 мыңға дейін, 2024 жылы «Халық қатысатын Бюджет» іске асыру туралы 710 мыңға дейін өсуі.</p> <p>20. Кадрлық құрамды күшейту, бизнес-процестердің HR-ін өзгерту және оңтайландыру.</p> <p>21. Қоғамды дамытудың технологиялық стратегиясын іске асыру.</p>	<p>өтініштері санының өсуі – орта есеппен 450-ден кем емес және</p> <p>16. Сәйкесінше 2025 және 2026 жылдары күніне 500 өтініш.</p> <p>17. Азаматтардың өтініштері бойынша жылдам жауаптар үлесіне 63% және</p> <p>18. Тиісінше 2025 және 2026 жылдары 66%.</p> <p>19. Азаматтарға арналған жарнама көрсетілімдерінің өсуі</p> <p>20. 2025 және 2026 жылдары тиісінше 820 мың және 940 мың.</p>
--	---

7. ҚОҒАМНЫҢ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ КӨРІНІСІ

2026 жылға дейінгі перспективада Қоғам өзін Алматы қаласының ақылды тұрақты дамуына ықпал ету үшін қажетті құзыреттер мен ресурстарға ие негізгі даму институты ретінде көреді.

2026 жылы АДО Алматы қаласы әкімдігінің, қала тұрғындарының, қалалық қоғамдастықтардың Алматының даму мәселелері, идеялары мен жобаларында сенімді сенімді серіктесі ретінде әрекет етуге ниетті. Ақылды орнықты даму Платформасы ретінде қоғам өзін қаланың белсенді күштері мен ресурстарын тартудың орталығы, білім мен ақпараттың жолсерігі, оның тұрғындарының қазіргі және болашақ ұрпақтары үшін қалада өмір сүру сапасын жақсартуға әкелетін инновациялық және трансформациялық процестердің катализаторы ретінде көреді.